

การเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วม

เรื่อง การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ประจำปี ๒๕๖๘

1. ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

“การพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนสอดคล้องกับสถานการณ์การดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในปัจจุบันรวมทั้งส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาประเทศ จึงได้ดำเนินการปรับปรุงตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เพื่อใช้ในการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ปี ๒๕๖๘ อีกทั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับทั่วประเทศสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือและแนวทางในการกำหนดกรอบทิศทาง นโยบาย และวางแผนงานในระดับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

2. สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

ผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ได้แก่

- กองส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
- กองขับเคลื่อนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
- กองขับเคลื่อนการลดก๊าซเรือนกระจก
- คณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- คณะอนุกรรมการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับพื้นที่ และระดับประเทศ
- สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดทั่วประเทศ
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่เมืองทั่วไปและพื้นที่ในเขตเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

3. ผลการมีส่วนร่วม

- ทบทวนกระบวนการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน และแนวทางการจัดทำตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน และนำเสนอ (ร่าง) กระบวนการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน และแนวทางการจัดทำตัวชี้วัดและเกณฑ์ การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เพื่อให้ผู้บริหารเห็นชอบ (ก.ย.- ต.ค. 67)
- ทบทวนเกณฑ์การประเมินการดำเนินงานด้านการพัฒนาเมืองต่างๆ รวมทั้งนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (2) การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน กระบวนทัศน์ใหม่ (3) การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนในพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (4) การประเมินเมืองสุขภาพดี (5) การประเมินรางวัลอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน (6) การประเมินเทศบาลไทย ใส่ใจลดโลกร้อน และ (7) แผนการปรับตัวด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (ต.ค.- พ.ย. 67)
- จัดทำ (ร่าง) ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (พ.ย. 67)
- นำเสนอ (ร่าง) ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนรวมทั้งรับฟังความคิดเห็นต่อผู้บริหาร และหน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้อง ครั้งที่ 1 (7 พ.ย. 67)
- ปรับปรุง (ร่าง) ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ครั้งที่ 1 ตามข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น ของที่ประชุม

- นำเสนอ (ร่าง) ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนที่ปรับปรุงครั้งที่ 1 และรับฟังความคิดเห็น: คณะอนุกรรมการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับพื้นที่ 5 ภูมิภาค และคณะอนุกรรมการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับประเทศ (เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล) และหน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้อง ครั้งที่ 2 (9 ธ.ค. 67)

- ปรับปรุง (ร่าง) ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ครั้งที่ 2 ตามข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น ของที่ประชุม และนำเสนอต่อคณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (12 ธ.ค. 67)

- ปรับปรุง (ร่าง) ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ครั้งที่ 3 ตามข้อเสนอแนะ/ข้อคิดเห็น ของที่ประชุม คณะกรรมการอำนวยการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (22 ธ.ค. 67)

- ชี้แจงเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน แก่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผ่านการจัดประชุม ดังนี้

(1) ประชุมชี้แจงความเข้าใจและเสริมสร้างความร่วมมือขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน พร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (22 – 24 ธ.ค. 67)

(2) ประชุมเชิงปฏิบัติการเพิ่มทักษะการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (13 - 15 ม.ค. 68)

(3) ประชุมชี้แจงแนวทางการจัดเตรียมข้อมูลและเอกสารการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ปี 2568

- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (14 มี.ค. 68)

- ภาคเหนือ (19 มี.ค. 68)

- ภาคใต้ (21 มี.ค. 68)

- ภาคกลางและตะวันออก (25 มี.ค. 68)

กรมลดโลกร้อน

การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับความยั่งยืนของเมืองสีเขียว (Thailand Green City Network) และ
การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดกรอบการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

วันอังคารที่ 14 มกราคม 2568 นายโกมล พุดสอน รองอธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับความยั่งยืนของเมืองสีเขียว (Thailand Green City Network) และ การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดกรอบการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน โดย นางสาวอุษา ศรีสุข ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม กล่าวรายงาน การประชุมในครั้งนี้ดำเนินการในรูปแบบการประชุม ณ สถานที่จริง และ ผ่านระบบการประชุมทางไกล ซึ่งวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในกรอบแนวคิดและเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน รวมถึงแนวทางการดำเนินงานและการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ประจำปี 2568 ตลอดจนแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ การพัฒนาเมืองและเขตพื้นที่สู่สภาพการเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนที่สามารถเชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม รวมจำนวนทั้งสิ้น 500 คน กิจกรรมการประชุม ประกอบด้วย การฟังการบรรยายและสาธิตปฏิบัติการด้านข้อมูลด้านการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ปี 2568 การเสวนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวทางการพัฒนาเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบอย่างที่ดีจากการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ประจำปี 2567 รวมถึงการศึกษาดูงานแบบปฏิบัติด้านการจัดการเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ณ เทศบาลเมืองบางกระเจ้า จังหวัดปทุมธานี ตลอดจนการระดมสมองเพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน

“ประเทศไทยเป็นโอกาสอันดีที่จะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน” กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม DCEC THAILAND www.dcec.go.th

การประชุมเสริมศักยภาพท้องถิ่นประเมิน เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนด้วยตนเอง ครั้งที่ 2
 วันที่ 14 มีนาคม 2568 เวลา 09.00 - 16.00 น.

วัตถุประสงค์
 1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของตัวชี้วัดประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
 2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการดำเนินงาน
 3. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงาน
 4. เพื่อสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงาน
 5. เพื่อสร้างบรรยากาศในการดำเนินงาน
 6. เพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการดำเนินงาน

หัวข้อการนำเสนอ
 1. การดำเนินงานเพื่อสร้างเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
 2. การดำเนินงานเพื่อสร้างเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
 3. การดำเนินงานเพื่อสร้างเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
 4. การดำเนินงานเพื่อสร้างเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
 5. การดำเนินงานเพื่อสร้างเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
 6. การดำเนินงานเพื่อสร้างเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
 7. การดำเนินงานเพื่อสร้างเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม จัดประชุมเสริมศักยภาพท้องถิ่นประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนด้วยตนเอง ผ่านระบบออนไลน์ ครั้งที่ 2 ในวันที่ 14 มีนาคม 2568 มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมศักยภาพ สร้างความรู้ความเข้าใจ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายความร่วมมือที่เกี่ยวข้องในการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) ประจำปี 2568 โดยบาทพาริตต์ เพ็ชรสวัสดิ์ ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองที่ยั่งยืน ได้ชี้แจงการดำเนินงานโครงการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนที่ได้บูรณาการกับการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) ซึ่งประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. การดำเนินการเพื่ออนุรักษ์และพัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. การดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน การเผาในที่โล่ง ผู้และของขนาดเล็ก และ PM 2.5
3. การดำเนินการที่ส่งเสริมการผลิต การบริโภค และการบริการที่เป็นมิตรที่สิ่งแวดล้อม
4. การดำเนินการที่ส่งเสริมการใช้พลังงานและเชื้อเพลิงอย่างมีประสิทธิภาพ
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนโดยผ่านระบบการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR)
6. การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ (ตัวชี้วัดน้ำร่อง)
7. การส่งเสริมการตระหนักรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (ตัวชี้วัดน้ำร่อง)

กิจกรรมในครั้งนี้นอกจากจะได้รับฟังการบรรยายและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นแล้ว ผู้เข้าร่วมการประชุมจะได้ฝึกปฏิบัติ การนำข้อมูลในระบบการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนด้วยตนเอง Self-Assessment Report : SAR และระบบเก็บข้อมูลพื้นที่สีเขียวในเมืองสู่การกำกับคาร์บอน โดยผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,213 คน

“ประเทศไทยเดินไปด้วยกันด้วยเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ”
 แผนปฏิบัติการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย” กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม DCE Thailand www.dcce.go.th

กรมลดโลกร้อน
จัดการประชุมชี้แจงแนวทางการจัดเตรียมข้อมูลและเอกสาร
การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ปี 2568 ครั้งที่ 4

วันอังคารที่ 25 มีนาคม 2568 นางสาวอุษา ศรีสุข ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการประชุมชี้แจงแนวทางการจัดเตรียมข้อมูลและเอกสารการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ปี 2568 ครั้งที่ 4 (ภาคกลางและตะวันออก) การประชุมในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งปี 2568 นี้จะมีการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ โดยมีความรู้ความเข้าใจต่อกระบวนการพัฒนาเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน พันธนาการในการดำเนินการโครงการหรือโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งสู่เป้าหมายเมืองน่าอยู่ยิ่งขึ้น พร้อมรับทราบวัตถุประสงค์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

ผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม รวมจำนวนทั้งสิ้น 50 คน

กิจกรรมการประชุม ประกอบด้วย การฟังการบรรยายและฝึกปฏิบัติการจัดทำข้อมูลตามเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ปี 2568 และได้รับเกียรติจากผู้อำนวยการกองการเกิด จังหวัดนนทบุรี เป็นวิทยากรแบ่งปันแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมและการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิต รวมถึงมีการเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิเคราะห์ประเด็นการพิจารณาภายใต้ตัวชี้วัด และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมเมืองตามเกณฑ์ตัวชี้วัดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

“ประเทศไทยเดินไปด้วยกันด้วยเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ”
 แผนปฏิบัติการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย” กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม DCE Thailand www.dcce.go.th

4. การนำผลการมีส่วนร่วมไปปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงาน

ได้นำประเด็นที่ผู้เข้าร่วมให้ข้อเสนอแนะ ไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ (23 ตัวชี้วัด) ได้แก่ เมืองยุติ(5 ตัวชี้วัด) คนมีสุข(3 ตัวชี้วัด) สิ่งแวดล้อมยั่งยืน(11 ตัวชี้วัด) และเมืองแห่งการบริหารจัดการที่ดี(4 ตัวชี้วัด) (คู่มือประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน https://drive.google.com/file/d/18mT-rAKNtIK38J6jcCijzygFPZ_nAVL_/view?usp=drive_link)

คู่มือการประเมิน เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

คำนำ

“การพัฒนาที่ยั่งยืน” เป็นแนวคิดการพัฒนาที่มุ่งเน้นความสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีหลักการและแนวทางการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอย่างบูรณาการ โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในทุกระดับเพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยคำนึงถึงการพัฒนาพื้นที่แบบองค์รวม และสมดุลในทุกมิติ กรรมาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานที่นำแนวคิดระดับสากล แปลงนโยบายระดับชาติสู่การปฏิบัติในระดับท้องถิ่น โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นกลยุทธ์ในการส่งเสริมศักยภาพให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถบริหารจัดการเมืองสู่ความยั่งยืน **“การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน”** จึงมีความมุ่งหวังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำกรอบแนวคิด และเกณฑ์ชี้วัดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ไปใช้เป็นเครื่องมือ และกลไกในการกำหนดทิศทางการพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้ท้องถิ่นสามารถยกระดับการพัฒนาสู่เมืองที่เป็นมาตรฐานสากล และขยายเครือข่ายให้เกิดความเข้มแข็งทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศต่อไป

กรรมาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการพัฒนาตัวชี้วัด และเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน พร้อมทั้งดำเนินการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนควบคู่กันไป เพื่อส่งเสริมศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นมา รวมทั้งได้ริเริ่มการพัฒนาระบบการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนด้วยตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ โดยมุ่งหวังให้เป็นเครื่องมือแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการประเมินผลการบริหารจัดการและพัฒนาเมือง ในมิติของความน่าอยู่ที่เน้นการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนได้ด้วยตนเอง โดยระบบนี้ ถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่จะสามารถช่วยสนับสนุนการบริหารจัดการเมืองสู่ความยั่งยืน การจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานเมือง (City Profile) อย่างเป็นระบบ การได้รับทราบระดับการพัฒนาเมือง นอกจากนี้ยังเป็นการเตรียมความพร้อมท้องถิ่นในการส่งผลงานเข้าร่วมประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนอีกด้วย

คู่มือการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนฉบับนี้ เป็นสื่อส่งเสริมการเรียนรู้การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อใช้เป็นคู่มือในการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน และเพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจกรอบแนวคิดและเกณฑ์ชี้วัดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน นำไปใช้ในการกำหนดนโยบาย วางแผนการพัฒนาเมือง รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนสำหรับกระบวนการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนในอนาคต

สารบัญ

๑ เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๓

๑. การพัฒนาเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๔

๒. ประโยชน์ที่ อปท. จะได้รับจากการเข้าร่วม
การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๗

๒ กระบวนการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๘

๑. การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับพื้นที่

๙

๒. การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับประเทศ

๑๑

๓ กรอบแนวคิดและตัวชี้วัดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๑๓

๑. นิยาม

๑๔

๒. เป้าหมาย

๑๔

๓. กรอบแนวคิดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๑๕

๔. ตัวชี้วัดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๑๗

เมืองอยู่ดี

๑๘

คนมีสุข

๒๙

สิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๓๖

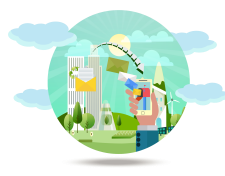
เมืองแห่งการบริหารจัดการที่ดี

๖๐

๔ เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ

๖๖

๕ การส่งผลงานเข้าร่วมการประเมิน เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๖๘

๑. วิธีการส่งผลงานเข้าร่วมประเมิน

๖๙

๒. ข้อเสนอแนะในการส่งผลงานเข้าร่วมประเมิน

๗๐

เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

การพัฒนาเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

“เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน” เป็นเมืองที่มีการออกแบบ และพัฒนาภายใต้แนวคิดที่มุ่งเน้นให้เมืองมีการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดความสมดุลในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนให้ความสำคัญในด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างยั่งยืน อยู่บนรากฐานตามกระบวนทัศน์และกรอบทิศทางของการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่เชื่อมโยงกับประชาคมโลกเพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) มิติของการพัฒนา **“เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน”** อันประกอบด้วย **“เมืองอยู่ดี คนมีสุข สิ่งแวดล้อมยั่งยืน เมืองแห่งการบริหารจัดการที่ดี”** ซึ่งทั้ง ๔ องค์ประกอบ ๒๓ ตัวชี้วัด มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ในทุกองค์ประกอบและขับเคลื่อนประเทศสู่สังคมคาร์บอนต่ำ ลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก พร้อมปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน

“การพัฒนาที่ยั่งยืน” เป็นประเด็นสำคัญของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ซึ่งอาศัยกรอบแนวคิดที่มองการพัฒนาเป็นมิติ (Dimensions) ของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้มีความเชื่อมโยงกัน เพื่อเป็นทิศทางการพัฒนาร่วมกันของประชาคมโลกในช่วงการพัฒนา ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๗๓) ประกอบด้วย ๑๗ เป้าหมายหลัก ตอบสนองต่อมิติเชิงพัฒนาในทุกด้านตั้งแต่ สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาเป้าหมายทั้ง ๑๗ เป้าหมายหลัก พบว่า ประเด็นด้านการพัฒนาเมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีการระบุไว้ชัดเจนในเป้าหมายที่ ๑๑ การทำให้เมือง และการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิคุ้มกันและยั่งยืน นอกจากนี้ ยังปรากฏเชื่อมโยงไปสู่เป้าหมายอื่นตามกระบวนทัศน์การพัฒนาในทุกมิติที่สำคัญ เป้าหมายที่ ๑๓ การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นภารกิจหลักในการดำเนินงานของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ในการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน และการอนุรักษ์ ฟื้นฟูป่า และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป้าหมายที่ ๖ รับรองการมีน้ำใช้การจัดการน้ำและสุขาภิบาลที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๗ พลังงานสะอาดที่ทุกคนเข้าถึงได้ เป้าหมายที่ ๑๒ แผนการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร และทรัพยากรทางทะเลเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป้าหมายที่ ๑๕ ปกป้อง ฟื้นฟู และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศทางบกอย่างยั่งยืน และในปัจจุบันประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาเมือง ไม่ว่าจะเป็นด้านขยะ น้ำเสีย คุณภาพอากาศ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเชื่อมโยงคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยตรง ทำให้ปัจจุบัน แผนหรือนโยบายระดับชาติล้วนให้ความสำคัญต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น

จากแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนทำให้ทั่วโลกตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งตอบสนองความต้องการของคนรุ่นปัจจุบันโดยไม่กระทบต่ออนาคต การพัฒนาในทุกระดับต้องควบคู่กับการจัดการสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม เพื่อให้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและป้องกันมลพิษ สำหรับประเทศไทยได้กำหนดกรอบการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยอาศัยหลักภูมิปัญญา และความซื่อสัตย์สุจริต ตลอดจนหลักการเดินทางสายกลางความสมดุล และความรอบคอบตามแนวคิดของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร จุดเน้นของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความยั่งยืน และได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ จนถึงปัจจุบัน

กระบวนการที่ทั้งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้ถูกนำมาบูรณาการไว้ในกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) รวมทั้งแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (Thailand's National Adaptation Plan : NAP) และแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๓ ดังนั้น แผนงานและแผนงบประมาณ ของหน่วยงานรัฐทั้งหมด จึงถูกกำหนดให้สอดคล้องกับกระบวนการที่ศนี้ดังกล่าว มาตามลำดับ โดยกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี นั้นเป็นกรอบที่ใช้กำหนดทิศทางการพัฒนาของประเทศ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว ยุทธศาสตร์ทั้ง ๖ ประเด็น ดังภาพที่ ๑

ภาพที่ ๑ แนวทางการพัฒนายภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐) โดยทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ มิตินโยบายยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม หมายความว่า ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ และหมายความว่า ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (Thailand's National Adaptation Plan : NAP) ๖ ด้าน ดังภาพที่ ๒

ภาพที่ ๒ เป้าหมายรายสาขาของแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ

กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม จึงได้ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงาน เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน โดยมีเส้นทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ซึ่งยึดหลัก ๕ เป้าหมายหลักในการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่ และเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ดังนี้

๑. เมืองที่ดำเนินการ ลด ควบคุม และจัดการของเสียและมลพิษอย่างมีประสิทธิภาพ
๒. เมืองที่มีโครงสร้าง และบริการพื้นฐานเพียงพอเหมาะสมกับความต้องการของประชากร และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน
๓. เมืองที่ใช้ทรัพยากร และพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ
๔. เมืองที่มีการเสริมสร้างความสามารถในการป้องกันภัยพิบัติ และความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
๕. เมืองที่มีความสามารถในการแข่งขันเชิงเศรษฐกิจบนฐานการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

ประโยชน์ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับจากการเข้าร่วม การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ให้ความสำคัญต่อการนำแนวคิดและตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้นไปปรับใช้
ในการพัฒนาเมือง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการเมืองสู่ความน่าอยู่และมีสิ่งแวดล้อมที่ดีอย่างยั่งยืน รวมถึง
การเผยแพร่ผลงานที่ดี เพื่อเป็นแบบอย่างและกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำกรอบแนวคิดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนไปปรับใช้ จะได้รับประโยชน์ด้านต่าง ๆ
หลายประการ ดังนี้

กำหนดนโยบายได้แม่นยำ

นำแนวคิดและตัวชี้วัดไปใช้วางแผนพัฒนาเมืองให้เหมาะสม ทันสมัย และตอบโจทย์ทุกกลุ่ม

เสริมสร้างการทำงานเป็นทีม

ต้องประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

พัฒนาศักยภาพบุคลากร

บุคลากรได้รับความรู้ด้านการพัฒนาเมือง ยกกระตือรือร้นการวางแผนและประเมินผล

ทราบระดับการพัฒนาเมือง

สามารถประเมินจุดแข็ง-จุดอ่อน และเปรียบเทียบกับ อปท. อื่นเพื่อนำไปปรับปรุง

พัฒนาระบบข้อมูลและติดตามผล

ช่วยจัดเก็บและใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สะดวกต่อการวิเคราะห์และวางแผนอนาคต

ขยายเครือข่ายและความร่วมมือ

ได้รับโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับ อปท. อื่น และเพิ่มโอกาสพัฒนาไปสู่ต้นแบบระดับอาเซียน

๒

กระบวนการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๒ กระบวนการประเมิน เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน จัดกระบวนการเป็นการประเมินใน ๒ ระดับ กล่าวคือ (๑) การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับพื้นที่ และ (๒) การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับประเทศ โดยการประเมินในแต่ละระดับจะกำหนดประเภทเมืองที่เข้าร่วมการประเมินเป็น ๒ ประเภท กล่าวคือ (๑) ประเภทพื้นที่ทั่วไป และ (๒) ประเภทพื้นที่เขตเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ โดยการประเมินในแต่ละระดับมีข้อกำหนดและกระบวนการ ดังนี้

การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับพื้นที่

(๑) คุณสมบัติของ อปท. ที่ประสงค์ส่งผลงานเข้าร่วมการประเมิน คือ

ประเภทพื้นที่ทั่วไป :

เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล
และองค์การบริหารส่วนตำบล

ประเภทพื้นที่เขตเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ :

เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล
และองค์การบริหารส่วนตำบล

ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง
กำหนดพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

(๒) กระบวนการประเมิน แบ่งออกเป็น ๒ ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ ๑ การประเมินตนเองเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (Self-Assessment Report: SAR)

อปท. ที่สมัครเข้าร่วมโครงการต้องดำเนินการนำเข้าข้อมูลในระบบประเมินตนเองเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ผ่านระบบออนไลน์ (www.sar.dcce.go.th) พร้อมแนบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องรายตัวชี้วัดตามที่ระบุในระบบ และตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้องของเอกสารหลักฐานก่อนที่ระบบจะประมวลผล และรายงานผลคะแนนที่แต่ละเมืองได้รับ ซึ่งมีการกำหนดระดับคะแนนการผ่านเกณฑ์การประเมินตนเอง ตามขนาดของแต่ละ อปท. ดังนี้

เทศบาลนคร

เทศบาลเมือง

เทศบาลตำบล

องค์การบริหาร
ส่วนตำบล

ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนระดับพื้นที่

อปท. ที่ผ่านการประเมินตามระดับคะแนนที่กำหนดจากระบบการประเมินตนเองเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน จะเข้ารับการประเมิน โดยคณะกรรมการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนระดับพื้นที่ ซึ่ง อปท. ต้องเตรียมการนำเสนอข้อมูลผลงานการพัฒนาเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งกิจกรรมการดำเนินงานในพื้นที่จริงพร้อมตอบข้อซักถามจากคณะกรรมการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนระดับพื้นที่ ซึ่งคณะกรรมการฯ จะดำเนินการจัดลำดับผลการประเมินออกเป็น ๓ ระดับ กล่าวคือ

ระดับดี (ร้อยละ ๖๐-๖๙)

ระดับดีมาก (ร้อยละ ๗๐-๗๙)

ระดับดีเยี่ยม (ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป)

โดย อปท. ที่ได้รับการรับรองในระดับดีเยี่ยม

จะเข้าสู่การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับประเทศ ต่อไป

การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับประเทศ

(๑) คุณสมบัติของ อปท. ที่ประสงค์ส่งผลงานเข้าร่วมการประเมิน กล่าวคือ

ประเภทพื้นที่ทั่วไป : เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ได้รับการรับรอง **ระดับดีเยี่ยม** จากการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน **ระดับพื้นที่** ย้อนหลัง ๓ ปี (นับถึงวันรับสมัคร) และไม่เคยได้รับรางวัลถ้วยพระราชทานฯ ในช่วงย้อนหลัง ๓ ปี และ อปท. ไม่อยู่ในเขตพื้นที่ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

ประเภทพื้นที่เขตเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ : เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดพื้นที่เมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่ได้รับการรับรอง **ระดับดีเยี่ยม** จากการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนระดับพื้นที่ หรือ **ระดับ Platinum และ Gold** จากการประเมินเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ **ย้อนหลัง ๓ ปี** (นับถึงวันรับสมัคร)

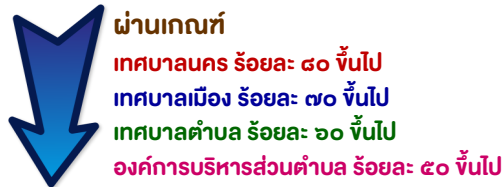
(๒) กระบวนการประเมิน

อปท. ที่มีคุณสมบัติข้างต้น และมีความประสงค์จะเข้าร่วมการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับประเทศ จะต้องปรับปรุงและทบทวนข้อมูลที่น่าเข้าในระบบประเมินตนเองเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (SAR) หลังจากนั้นฝ่ายเลขานุการโครงการจะตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ของข้อมูล และเอกสารหลักฐาน พร้อมจัดลำดับคะแนนที่ได้จากการประมวลผล โดยระบบ เพื่อคัดเลือกพื้นที่ในการตรวจประเมินจากคณะกรรมการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับประเทศ โดยการตรวจเยี่ยมผลงานเชิงประจักษ์ในพื้นที่ดำเนินการจริง ซึ่งคณะกรรมการฯ จะจัดลำดับคะแนนและรางวัล ทั้งนี้ อปท. ที่ได้คะแนนการประเมินผ่าน ร้อยละ ๘๐ และได้รับคะแนนสูงสุด จะได้รับพระราชทานถ้วยรางวัลชนะเลิศจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้าฯ อปท. ละ ๑ รางวัล สำหรับรางวัลรองลงมา จะได้รับโล่รางวัลจากกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม และได้รับโอกาสในการเสริมศักยภาพเพื่อเข้าสู่โครงการความร่วมมือด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ระดับภูมิภาคอาเซียน และระหว่างประเทศ ต่อไป

กระบวนการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๑. นำเข้าข้อมูลพร้อมเอกสารหลักฐาน ในระบบประเมินตนเอง SAR

๒. การประเมินระดับพื้นที่

๖ คณะอนุกรรมการประเมินฯ ระดับพื้นที่

๒.๑ พิจารณาข้อมูลเอกสารผลงาน
การพัฒนาเมืองของ อปท.

๒.๒ ตรวจประเมินผ่านระบบออนไลน์

๒.๓ จัดลำดับ : ดี ดีมาก **ดีเยี่ยม** (ต่อไป)

กระบวนการเสริมศักยภาพเพื่อยกระดับ และ
เตรียมเข้าสู่การประเมินระดับพื้นที่หรือ
ระดับประเทศ

การประเมินระดับประเทศ

“อปท. ที่ได้รับการรับรองระดับดีเยี่ยมจาก
การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับพื้นที่
ย้อนหลัง ๓ ปี และไม่เคยได้รับรางวัลถ้วยรางวัล
พระราชทานฯ ในช่วงย้อนหลัง ๓ ปี และ อปท.
เขตพื้นที่อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่จัดอยู่ในระดับ
Platinum และ Gold จากการประเมินเมือง
อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ย้อนหลัง ๓ ปี”

• ข้อมูล+เอกสารประกอบระบบ SAR

✓ ฝ่ายเลขานุการตรวจทาน
ตรวจสอบกลับกรองข้อมูล

✓ จัดลำดับคะแนน:
คัดเลือกพื้นที่ในการ
ตรวจประเมินเชิงประจักษ์

๖ คณะอนุกรรมการประเมินฯ ระดับประเทศ

ประเมิน Onsite

ลงพื้นที่ตรวจประเมินผลงานเชิงประจักษ์

จัดลำดับรางวัล

๓

กรอบแนวคิดและตัวชี้วัด
เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๓ กรอบแนวคิด และตัวชี้วัดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

๑ นิยาม

การส่งเสริมเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Resilience City)

“เมืองที่มีความสามารถในการปรับตัวต่อผลกระทบ
จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้นให้สามารถกลับมา
ทำหน้าที่สู่ภาวะปกติภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว”

๒ เป้าหมาย

๑. การลดความเสี่ยง ความสูญเสีย
และความเสียหาย รวมถึงผลกระทบจาก
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติ

๒. การสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกัน
ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กรอบแนวคิด เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

เมืองอยู่ดี

มีการบริหารจัดการผังเมือง และใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสม โครงสร้างพื้นฐานเพียงพอสำหรับการใช้ประโยชน์ของคนทุกกลุ่ม และรองรับกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เมืองมีความปลอดภัยพร้อมรับมือภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีภูมิทัศน์เมืองที่เป็นระเบียบเรียบร้อย และเหมาะสมกับบริบทเมือง และมีการพัฒนาเศรษฐกิจเมืองจากฐานทรัพยากรท้องถิ่น

คนมีสุข

คนมีสุขภาพดี มีการป้องกันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อสุขภาพ การส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับคนทุกกลุ่มวัย การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจัดการน้ำ สิ่งแวดล้อม อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

สิ่งแวดล้อมยั่งยืน

มีการจัดการขยะมูลฝอย น้ำเสีย สิ่งปฏิกูล และคุณภาพอากาศที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน มีพื้นที่สีเขียวเพียงพอ มีการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประชาชนมีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การลดก๊าซเรือนกระจกในเมือง การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ และมีนวัตกรรม การพัฒนาเมืองด้านการพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เมืองแห่งการบริหารจัดการที่ดี

มีวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และแผนงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ชัดเจน มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการ และส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเมือง

แนวคิดการพัฒนา **“เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน”** จึงเป็นแนวคิดที่มีความสร้างสรรค์ และทันสมัย สอดรับกับนโยบายของประเทศไทย และมีความจำเป็นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการ ทั้งการประยุกต์ใช้เป็นกรอบทิศทางการกำหนดนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น และเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมกับภาคีเครือข่ายจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างมีส่วนร่วม ที่มุ่งเน้นให้เมืองมีศักยภาพในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม สามารถพัฒนายกระดับเป็นแหล่งเรียนรู้ และเกิดเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนในที่สุด

ตัวชี้วัดเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ๔ องค์ประกอบ ๒๓ ตัวชี้วัด

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด
เมืองอยู่ดี (๕ ตัวชี้วัด)	๑. การบริหารจัดการผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน
	๒. โครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับผู้ใช้ประโยชน์ทุกกลุ่ม รวมทั้งพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและรองรับการเติบโตของภาคอุตสาหกรรม
	๓. การจัดการภัยพิบัติหรือสาธารณภัยที่มีผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
	๔. การพัฒนาเศรษฐกิจเมืองบนฐานทรัพยากรท้องถิ่นและการพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรม/บริการ
	๕. การปรับปรุงทัศนเมืองให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสอดคล้องกับสภาพเมือง
คนมีสุข (๓ ตัวชี้วัด)	๖. การส่งเสริมเมืองสุขภาพอนามัยดี
	๗. การส่งเสริมการศึกษาที่เท่าเทียมและกิจกรรมส่งเสริมความตระหนักรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
	๘. การอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจัดการน้ำ สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
สิ่งแวดล้อมยั่งยืน (๑๑ ตัวชี้วัด)	๙. การจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจรและเหมาะสม
	๑๐. การจัดการน้ำเสียอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
	๑๑. การจัดการอากาศที่ดีและมลพิษทางเสียง
	๑๒. การจัดการสิ่งปฏิกูล
	๑๓. การจัดการและอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต
	๑๔. การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
	๑๕. การส่งเสริมการใช้พลังงานและเชื้อเพลิงอย่างมีประสิทธิภาพ
	๑๖. การส่งเสริมการผลิต บริโภค และการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
	๑๗. ความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง
	๑๘. การส่งเสริมเมืองคาร์บอนต่ำ
	๑๙. นวัตกรรมในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
เมืองแห่งการบริหาร จัดการที่ดี (๔ ตัวชี้วัด)	๒๐. นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนในการพัฒนาและบริหารจัดการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
	๒๑. การขับเคลื่อนการจัดการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน
	๒๒. ความโปร่งใสในการจัดการ
	๒๓. การมีส่วนร่วมของภาคีที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการส่งเสริมเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

ตัวชี้วัดที่ ๑ การบริหารจัดการผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

นิยาม

ผังเมืองรวม หมายถึง ผังเมือง ผังจังหวัด ผังชุมชน หรือผังเมืองเฉพาะ หรือแผนที่สะท้อนภูมิโนเวศเมือง (Green Map) หรือแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือแผนงานโครงการ กรอบวิสัยทัศน์ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อเป็นเครื่องมือหนึ่งกำหนดทิศทาง และรูปแบบของการขยายเมือง และโครงสร้างพื้นฐานไปในทิศทางที่เหมาะสมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีความปลอดภัย และน่าอยู่คำนึงถึงการอนุรักษ์พื้นที่ที่มีนัยสำคัญด้านระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี สอดคล้องกับ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนการพัฒนา เศรษฐกิจ และคำนึงถึงการดำรงอัตลักษณ์ของเมือง โดยมุ่งเน้นให้เกิดการใช้ประโยชน์ในทุกมิติไปพร้อมกันได้อย่างสมดุล รวมทั้งมีกลไกการควบคุม กำกับ แก้ไขปัญหา ให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินหรือการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นไปตามผังเมือง

แผนที่สะท้อนภูมิโนเวศเมือง หมายถึง แผน และผังเพื่อการพัฒนาเมือง และชุมชน บนฐานธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และสังคมวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. มีผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะ ๒. มีเทศบัญญัติ ข้อบังคับ ข้อกำหนด มาตรการ เพื่อควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้เป็นไปตามผังเมืองรวมหรือ ผังเมืองเฉพาะ ๓. การประกาศ ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ ของผังเมืองหรือแผนการใช้ที่ดิน ๔. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายและวางแผน การใช้ประโยชน์ที่ดิน ๕. มีผังน้ำ ผังการระบายน้ำ ของเมือง ๖. มีแผนที่สะท้อนภูมิโนเวศเมือง ๗. มีแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สงวนรักษาพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติ พื้นที่เกษตรกรรม แหล่งน้ำการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียว ๘. มีโครงการ หรือกิจกรรมการแก้ไขปัญหาด้านกายภาพ โครงสร้างพื้นฐาน สังคม และสิ่งแวดล้อม อันจะเป็นประโยชน์ ต่อการกำหนด ผังเมืองรวม หรือ ผังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๙. มีข้อกำหนดของผังเมืองเฉพาะและ/หรือกฎหมายควบคุมอาคารในพื้นที่ ที่อาจได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๑๐. มีกระบวนการติดตาม และประเมินผล เพื่อวิเคราะห์ผลลัพธ์ และพัฒนากิจกรรม	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละ รายประเด็นการพิจารณา)

ตัวชี้วัดที่ ๑ การบริหารจัดการผังเมืองและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

การพิจารณาเพิ่มเติมสำหรับประเภทพื้นที่เขตเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
ประเด็น การกำหนดพื้นที่กันชนหรือเขตกันชนระหว่างเมืองและอุตสาหกรรม และแนวป้องกันภายในพื้นที่อุตสาหกรรม (ข้อบังคับคณะกรรมการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ว่าด้วยมาตรฐานระบบสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ สำหรับนิคมอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พ.ศ. ๒๕๕๗) และข้อบังคับฯ (ฉบับที่ ๒)	
นิยาม พื้นที่กันชน (Buffer Zone) หรือเขตกันชนระหว่างอุตสาหกรรมและชุมชน (Buffer Zone) เป็นการกำหนดพื้นที่ที่มีโครงสร้างเพื่อการป้องกันผลกระทบจากกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงงานอุตสาหกรรม ดังนั้น บริบทของพื้นที่กันชนจึงมีความยืดหยุ่น ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่รัฐหรือเอกชนสามารถป้องกันผลกระทบจากอุตสาหกรรมได้ เช่น พื้นที่โล่งว่าง พื้นที่รกร้าง พื้นที่การเกษตร และพื้นที่ป่าชุมชน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม พื้นที่ในส่วนของเอกชนสามารถเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลา จึงเป็นผลให้สัดส่วนของพื้นที่กันชนอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของการเปลี่ยนแปลง แนวป้องกัน (Protection Strip) หมายถึง การจัดการระยะห่างของพื้นที่ในเขตโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ โดยเฉพาะบริเวณภายในรั้วโรงงานด้านที่ติดกับชุมชน ซึ่งควรจัดทำแนวพื้นที่ว่างเปล่าหรือแนวปลูกต้นไม้เพื่อเป็นแนวป้องกัน หรือมีการใช้มาตรการอื่น ๆ ที่มีระดับเทียบเท่าหรือสูงกว่า ทั้งนี้ ชนิดพันธุ์ไม้ ความสูงของต้นไม้ที่ใช้ปลูก และระยะห่างของแนวป้องกันให้พิจารณา และขึ้นอยู่กับประเภทและลักษณะผลกระทบที่เกิดจากอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ เป็นหลักการที่จะให้ภาคอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ ดำเนินการให้มีแนวป้องกัน โดยรอบถือเป็นภารกิจของเมืองที่ต้องมีการทำความเข้าใจให้ภาคอุตสาหกรรมเห็นความสำคัญของการมีแนวป้องกัน และส่งเสริมให้เกิดการดำเนินการ โดยอุตสาหกรรมและใช้งบประมาณของภาคอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ เอง	
๑. จัดให้มีพื้นที่เว้นว่างเพื่อเป็นพื้นที่กันชนระหว่างเมืองและอุตสาหกรรมในพื้นที่ ๒. จัดให้มีพื้นที่เว้นว่างเพื่อเป็นพื้นที่ป้องกันภายในพื้นที่อุตสาหกรรม/สถานประกอบการ ๓. จัดให้มีไม้ยืนต้นทรงสูงเป็นแนวกันชน และเป็นพื้นที่ป้องกันภายในพื้นที่อุตสาหกรรม/สถานประกอบการ ๔. จัดให้มีชนิดพันธุ์ไม้ยืนต้นที่มีคุณสมบัติช่วยป้องกัน กรอง และดูดซับมลพิษ ๕. จัดให้มีรูปแบบที่ส่งเสริมให้ชุมชนได้มีการเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่กันชนอย่างเหมาะสม ๖. มีการดูแล บำรุง รักษา พื้นที่กันชนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง ๗. มีการสนับสนุนให้ความรู้แก่ภาคอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ ในการสร้างแนวป้องกัน	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๘. สัดส่วนของพื้นที่กันชนหรือเขตกันชนระหว่างเมืองและอุตสาหกรรม และแนวป้องกันภายในพื้นที่อุตสาหกรรม • ครอบคลุมน้อยกว่า ๒๕% ของแนวหรือจำนวนโรงงานที่ต้องจัดให้มีพื้นที่กันชน • ครอบคลุม ๒๕-๕๐% ของแนวหรือจำนวนโรงงานที่ต้องจัดให้มีพื้นที่กันชน • ครอบคลุม ๕๑-๗๕% ของแนวหรือจำนวนโรงงานที่ต้องจัดให้มีพื้นที่กันชน • ครอบคลุมตั้งแต่ ๗๖% ขึ้นไป ของแนวหรือจำนวนโรงงานที่ต้องจัดให้มีพื้นที่กันชน	☐ ครอบคลุมน้อยกว่า ๒๕% (๑ คะแนน) ☐ ครอบคลุม ๒๕-๕๐% (๒ คะแนน) ☐ ครอบคลุม ๕๑-๗๕% (๓ คะแนน) ☐ ครอบคลุมตั้งแต่ ๗๖% ขึ้นไป (๔ คะแนน)
๙. จำนวนแนวป้องกัน (protection strip) ที่ติดกับเขตชุมชน • มีการดำเนินการแนวป้องกันติดกับชุมชน ๑ ด้าน • มีการดำเนินการแนวป้องกันติดกับชุมชน ๒ ด้าน • มีการดำเนินการแนวป้องกันติดกับชุมชน ๓ ด้าน • มีการดำเนินการแนวป้องกันติดกับชุมชน ๔ ด้านขึ้นไป	☐ ๑ ด้าน (๑ คะแนน) ☐ ๒ ด้าน (๒ คะแนน) ☐ ๓ ด้าน (๓ คะแนน) ☐ ๔ ด้านขึ้นไป (๔ คะแนน)
เอกสารหลักฐาน • ผังเมืองรวม หรือ ผังเมืองเฉพาะ หรือแผนที่สะท้อนภูมิโนเวศเมือง (Green Map) หรือผังชุมชน หรือแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินผังน้ำ ผังการระบายน้ำ • เทศบัญญัติ ข้อบังคับ ข้อกำหนด มาตรการ เพื่อควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามผังเมืองรวม ผังเมืองเฉพาะ • ประกาศเทศบาล/อบต. เอกสาร/ภาพถ่าย กิจกรรม • แผนงาน/โครงการ/ภาพถ่าย กิจกรรม • ข้อมูลจากอุตสาหกรรมจังหวัด	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง • เทศบัญญัติ ข้อบังคับ ข้อกำหนด มาตรการ เพื่อควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามผังเมืองรวม ผังเมืองเฉพาะ จัดทำผังเมืองรวม หรือจัดทำผังเมืองเฉพาะ หรือกำหนดเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ องค์การบริหารส่วนตำบลการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างมีส่วนร่วม หรือจัดทำข้อกำหนดเพื่อควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือผังเทศบาลหรือผังชุมชน อย่างใดอย่างหนึ่ง • จัดทำและมีการประกาศแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดำเนินการจัดรูปที่ดิน/ควบคุมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ ให้เป็นไปตามผังหรือแผนที่เทศบาล/อบต. มีหรือได้ประกาศใช้ หรือออกเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือสนับสนุนการบังคับใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามผังเมืองรวม • การบังคับใช้ผังเมืองรวม ผังเมืองเฉพาะ เทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลการใช้ประโยชน์ที่ดิน และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (กฎหมายควบคุมอาคาร กฎหมายที่ดินถมดิน ฯลฯ) อย่างจริงจัง ตลอดจนการอนุญาตหรือการไม่อนุญาตประกอบกิจการ หรือการก่อสร้างหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมือง หรือเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง - มีมาตรการดูแลให้ผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะ หรือเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล การใช้ประโยชน์ที่ดิน สามารถบังคับใช้ได้อย่างต่อเนื่อง - ส่งเสริมการพัฒนาเมืองและชุมชนให้เป็นไปตามผังเมืองรวม หรือผังเมืองเฉพาะ หรือเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ องค์การบริหารส่วนตำบล การใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือผังเทศบาล/อบต. หรือผังชุมชน หรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น พัฒนาระบบคมนาคมในพื้นที่ พัฒนาระบบขนส่งมวลชนระบบระบายน้ำ พัฒนาพื้นที่พาณิชยกรรมและการบริการ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาและอนุรักษ์ย่านเมืองเก่า เป็นต้น - กิจกรรมด้านการวางผังคมนาคมขนส่ง พื้นที่สีเขียว หรือการอนุรักษ์เมืองเก่า ที่สัมพันธ์กับผังเมืองหรือแผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ และยุคสมัย - ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาเมืองตามผังเมือง ร่วมกับชุมชน	

ตัวชี้วัดที่ ๒ โครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับผู้ใช้ประโยชน์ทุกกลุ่ม รวมถึงพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และรองรับการเติบโตของภาคอุตสาหกรรม

นิยาม

โครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง โครงสร้างทางกายภาพ ซึ่งใช้อำนวยความสะดวกสาธารณะ โดยมุ่งเน้นให้สาธารณชนได้ประโยชน์ รวมทั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประเทศเกิดการพัฒนาด้านสังคมและเศรษฐกิจ อาทิ เช่น ถนน ทางเดินเท้า ระบบขนส่ง ระบบระบายน้ำ เป็นต้น โดยให้ความสำคัญกับมาตรฐานในการดำเนินการจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน ความครอบคลุมพื้นที่และความสามารถในการเข้าถึง หรือใช้ประโยชน์ของกลุ่มเปราะบาง (ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และเด็ก) มุ่งเน้นการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล(อารยสถาปัตย์)

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจำเป็นต้องคาดการณ์ และรองรับการเปลี่ยนแปลงของเมืองในอนาคต รองรับ และเชื่อมโยงกิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ ของเมือง อาทิ ด้านเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุข การดูแลกลุ่มเปราะบาง ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ส่งเสริมการรับมือภัยพิบัติ และรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกับผังเมือง แผนการใช้ที่ดิน หรือยุทธศาสตร์พัฒนาเมือง ๒. มีการพัฒนานวัตกรรม/รูปแบบการจัดการ เพื่ออำนวยความสะดวกของประชาชนในชุมชน รวมถึงผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ๓. ความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ในการจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อการพัฒนาเมือง และดูแลกลุ่มเปราะบางในพื้นที่	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๔. โครงสร้างพื้นฐานและบริการ - จำนวนโครงสร้างพื้นฐาน และบริการสาธารณะครอบคลุมเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส - จำนวนโครงสร้างพื้นฐาน ที่พร้อมรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตามบริบทพื้นที่	☐ มี ๑-๓ แห่ง (๑ คะแนน) ☐ มี ๔-๖ แห่ง (๒ คะแนน) ☐ มี ๗-๙ แห่ง (๓ คะแนน) ☐ มี ๑๐-๑๒ แห่ง (๔ คะแนน) ☐ มี ๑๓ แห่ง ขึ้นไป (๕ คะแนน)
๕. สวนสาธารณะ หรือสถานที่พักผ่อน สถานที่ราชการ และสถานบริการสาธารณะ ประเภทละ ๑ แห่ง (อย่างน้อย ๑ ประเภท) มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกครอบคลุมเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งอุปกรณ์ช่วยชีวิตพื้นฐาน	☐ มีอย่างน้อย ๑ แห่ง ประเภทใดก็ได้ (๑ คะแนน) ☐ มี ๒ ประเภท ประเภทละ ๑ แห่ง (๒ คะแนน) ☐ มีตั้งแต่ ๓ ประเภท ขึ้นไป อย่างน้อยประเภทละ ๑ แห่ง (๓ คะแนน)

**ตัวชี้วัดที่ ๒ โครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับผู้ใช้ประโยชน์ทุกกลุ่ม
รวมถึงพร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
และรองรับการเติบโตของภาคอุตสาหกรรม
การพิจารณาเพิ่มเติมสำหรับประเภทพื้นที่เขตเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ**

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. มีแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรม เชื่อมโยงกับกิจกรรมของเมือง ๒. มีการดูแลรักษาซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกกับกิจกรรม อุตสาหกรรมให้ใช้งานได้ดีอยู่เสมอ ๓. มีการพัฒนาเพิ่มเติมโครงสร้างพื้นฐาน เพื่ออำนวยความสะดวกต่ออุตสาหกรรมมากขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ๔. มีเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อรองรับการเติบโตของภาคอุตสาหกรรม	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)
๕. สัดส่วนร้อยละของโครงการ/กิจกรรมการจัดทำ การดูแลซ่อมแซม และการพัฒนาเพิ่มเติมโครงสร้างพื้นฐานของเมืองตามแผนงาน - มีการพัฒนาน้อยกว่า ๒๕% ของแผนที่วางไว้ - มีการพัฒนา ๒๕-๕๐% ของแผนที่วางไว้ - มีการพัฒนา ๕๑-๗๕% ของแผนที่วางไว้ - มีการพัฒนาดังแต่ ๗๖% ขึ้นไป ของแผนที่วางไว้	☐ ครอบคลุมน้อยกว่า ๒๕% (๑ คะแนน) ☐ ครอบคลุม ๒๕-๕๐% (๒ คะแนน) ☐ ครอบคลุม ๕๑-๗๕% (๓ คะแนน) ☐ ครอบคลุมตั้งแต่ ๗๖% ขึ้นไป (๔ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ • แผนงาน/โครงการ/ภาพถ่าย กิจกรรม • ผังเมือง • เอกสารรายงานข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน • เอกสารแสดงความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น หนังสือเชิญ รายงานผลการดำเนินงาน, MOU, MOA	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น (ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต ระบบขนส่งมวลชน ฯลฯ) • การกำหนดแผน แผนผังแสดงการจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน และการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกับผังเมือง แผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือยุทธศาสตร์การพัฒนาเมือง • การกำหนดแผน มาตรการในการจัดทำ พัฒนา ปรับปรุง และบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานของเมือง • ดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนการจัดทำ พัฒนา และบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานของเมือง • การประเมินผลลัพธ์ที่ได้รับจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมืองที่จำเป็นของเมือง ร่วมกับประชาชน ชุมชน หรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างพื้นฐานเฉพาะเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนทุกกลุ่มตามบริบทของพื้นที่ • การกำหนดแผน แผนผังแสดงการจัดทำโครงสร้างพื้นฐาน และการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกับผังเมือง แผนการใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือยุทธศาสตร์การพัฒนาเมือง • การกำหนดแผน มาตรการในการจัดทำ พัฒนา และบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานของเมือง • ดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนการจัดทำ พัฒนา และบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานของเมือง • การประเมินผลลัพธ์ที่ได้รับจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมืองที่จำเป็นของเมืองร่วมกับประชาชน ชุมชน หรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	

ตัวชี้วัดที่ ๓ การจัดการภัยพิบัติหรือสาธารณภัย ที่มีผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

นิยาม

“ภัยพิบัติ” หมายถึง “เหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นอย่างฉับพลัน อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น ภัยธรรมชาติ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชีวิตทรัพย์สิน สังคมเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวาง เกินกว่าความสามารถของชุมชนหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวจะรับมือได้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่”

“สาธารณภัย” หมายถึง อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุขอันเป็นผลมาจาก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชนหรือความเสียหาย แก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ

เมืองจำเป็นต้องมีการดำเนินการจัดทำกลไกมาตรการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลไกความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงานทั้งเครือข่ายการดำเนินงานภายในเมือง และภายนอก โดยมีการเตรียมความพร้อมรับมือและเสริมสร้างศักยภาพในการรับมืออย่างเหมาะสม รวมถึงแสดงผลงานที่เป็นรูปธรรม โดยครอบคลุมกระบวนการจัดการภัยพิบัติทั้ง ๔ ขั้นตอน ประกอบด้วย ๑) การป้องกันและลดผลกระทบจากภัยพิบัติ (Prevention and Mitigation) ๒) การเตรียมความพร้อม (Preparedness) ๓) การตอบสนองสถานะฉุกเฉิน หรือการรับมือ (Response) ๔) การฟื้นฟูที่ดีกว่าเดิม (Build Back Better)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. การกำหนดพื้นที่เสี่ยง ความเสี่ยงต่อภัยพิบัติหรือสาธารณภัย ๒. มีข้อมูลกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเปราะบาง ที่เชื่อมโยงกับข้อมูลพื้นที่เสี่ยงสาธารณภัยตามบริบทพื้นที่ ๓. มีแผนปฏิบัติการในสถานะฉุกเฉินเพื่อรับมือภัยพิบัติหรือสาธารณภัย ๔. ความพร้อมด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ พาหนะ สำหรับใช้ในสถานะฉุกเฉิน ๕. การฝึกปฏิบัติในการการระงับและบรรเทาเหตุภัยพิบัติหรือสาธารณภัยให้กับชุมชน ๖. ระบบการเตือนภัย แบ่งปันข้อมูล และแจ้งข่าวที่เชื่อมโยงกันและสามารถเข้าถึงชุมชนได้ดี ๗. เครือข่ายอาสาสมัครด้านเฝ้าระวังและเตือนภัยพิบัติหรือสาธารณภัยในชุมชนและเมือง ๘. การให้ความรู้ในการจัดการภัยพิบัติหรือสาธารณภัยให้กับชุมชนและภาคีเครือข่าย สม่่าเสมอ ๙. มีพื้นที่รองรับสำหรับการจัดการภัยพิบัติหรือสาธารณภัยในสถานการณ์ฉุกเฉิน ๑๐. ความพร้อมในการฟื้นฟูเยียวยากรณีภัยพิบัติหรือสาธารณภัยให้กับชุมชน ๑๑. การติดตาม จัดเก็บข้อมูล และประเมินผลด้านจัดการภัยพิบัติหรือสาธารณภัย ๑๒. มาตรการการจัดการ รับมือและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ หรือ สิ่งปลูกสร้างและสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าเชิงศิลปกรรมที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑๓. มีแนวปฏิบัติ หรือแนวทางการจัดการด้านสุขภาพ สูดน้ามัย และ อนามัยสิ่งแวดล้อม ในกรณีเกิดสาธารณภัยและภาวะฉุกเฉิน (EHA ๕๐๐๐)	☐ ไม่มี (๐ คะแนน) ☐ ระดับพื้นฐาน (๑ คะแนน) ☐ ระดับเกียรตินิยม (๒ คะแนน)
๑๔. สัดส่วนร้อยละของโครงการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ที่มีผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ได้รับการดำเนินการจริง เมื่อเทียบกับจำนวนโครงการทั้งหมดที่บรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น หรือข้อบัญญัติงบประมาณ	☐ ร้อยละ ๑-๔ (๑ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๕-๙ (๓ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๑๐ ขึ้นไป (๕ คะแนน)
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ • ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน • กิจกรรมการดำเนินงานด้านการจัดการภัยพิบัติ หรือสาธารณภัยที่มีผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่ดำเนินการจริง • รายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อรับทราบ • หนังสือขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ • รายงานสถิติ/ข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง เช่น การลดผลกระทบ/ความเสียหายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลง สภาพภูมิอากาศ • เอกสาร/หลักฐานการร่วมงานกับหน่วยงานอื่น	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง • จัดทำการประเมินความเสี่ยงด้านภัยพิบัติและสาธารณภัยภายในขอบเขตพื้นที่ของ อปท. • จัดทำแผนรับมือภัยพิบัติ และสาธารณภัยในพื้นที่ ทั้งแผนงานป้องกัน และลดผลกระทบแผนงานรับมือ ภัยพิบัติ และสาธารณภัย แผนงานฟื้นฟูบูรณะ หรือก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ หลังเกิดเหตุ • กิจกรรมการซ้อมรับมือภัยพิบัติและสาธารณภัย • กิจกรรมเสริมศักยภาพบุคลากร และองค์กรที่มีส่วนร่วมในแผนรับมือภัยพิบัติ และสาธารณภัย • กิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน และกลุ่มเสี่ยงที่จะได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ และสาธารณภัย • การประเมินผลลัพธ์การจัดการภัยพิบัติ และสาธารณภัย หรือการประเมินความพร้อมในการจัดการภัยพิบัติ และสาธารณภัย โดยเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลัง ๓ ปี	

ตัวชี้วัดที่ ๔ การพัฒนาเศรษฐกิจเมืองบนฐานทรัพยากรท้องถิ่นและการพัฒนา ฝีมือแรงงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรม/บริการ

นิยาม

การพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองโดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตนเองมาทำให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ธุรกิจ และรายได้ต่อประชาชน และเมือง ซึ่งครอบคลุมเรื่องการประกอบอาชีพ การประกอบธุรกิจ การจ้างงาน การลงทุน การซื้อขายสินค้า และบริการ ซึ่งส่งผลต่อความมั่งคั่งของประชาชน และสังคมโดยรวม ทั้งนี้ การพัฒนาเศรษฐกิจของแต่ละเมืองจะมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของฐานทรัพยากรท้องถิ่นของแต่ละเมือง เช่น การพัฒนาย่านการค้า การสร้างสินค้า ทางวัฒนธรรม การจัดการท่องเที่ยวชุมชน รวมถึงการนำโมเดลเศรษฐกิจ BCG หรือ โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ตลอดจนการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้กับการพัฒนาเมือง

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. การส่งเสริมความรู้ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจด้วยฐานทรัพยากรท้องถิ่นแก่ชุมชนและประชาชน ๒. กิจกรรมการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนเศรษฐกิจ และรายได้ด้วยฐานทรัพยากรท้องถิ่น ๓. มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กร และภาคีที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานทรัพยากรท้องถิ่น และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ๔. อนุรักษ์ พัฒนา เพิ่มพูนทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพ ๕. สร้างมูลค่าเพิ่ม (Value creation) ตลอดห่วงโซ่ตั้งแต่ภาคเกษตรที่เป็นต้นทางจนถึงภาคการผลิตและบริการ ๖. การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาเมือง	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)

ตัวชี้วัดที่ ๔ การพัฒนาเศรษฐกิจเมืองบนฐานทรัพยากรท้องถิ่นและการพัฒนา ฝีมือแรงงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรม/บริการ การพิจารณาเพิ่มเติมสำหรับประเภทพื้นที่เขตเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
ความต้องการแรงงาน ๑. มีการสำรวจความต้องการแรงงานของภาคอุตสาหกรรม/บริการในพื้นที่ ๒. มีการประสานงานกับภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการในการพัฒนาแผนการพัฒนาฝีมือแรงงาน ๓. มีการจัดกิจกรรมการพัฒนาฝีมือแรงงานให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป ๔. มีการประสานงานหน่วยงานอื่น ๆ ในการร่วมพัฒนาฝีมือแรงงาน ๕. มีการจัดวิทยากรจากภายนอกในการให้ความรู้และพัฒนาฝีมือแรงงาน ๖. มีการพัฒนาฝีมือแรงงานให้ตอบสนองต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรม/บริการในพื้นที่และใกล้เคียง	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
การจ้างงานและการจัดจ้างสินค้าและบริการ ๗. มีสัดส่วนโรงงาน/บริการ ในพื้นที่มากกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนโรงงานทั้งหมด ที่มีการจ้างแรงงานในท้องถิ่นมากกว่าร้อยละ ๒๕ ของคนงานทั้งหมด ๘. ภาคอุตสาหกรรม/บริการมีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าหรือบริการ จากชุมชน หรือ ส่งเสริมอาชีพให้กับชุมชน ๙. ภาคอุตสาหกรรม/บริการในพื้นที่ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมชุมชนในการผลิตสินค้า และการให้บริการหรือกิจการอื่น ๆ ๑๐. ภาคอุตสาหกรรม/บริการในพื้นที่เข้ามาสนับสนุนด้านการตลาดของกลุ่มวิสาหกิจหรือกลุ่มอาชีพต่าง ๆ	
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ • ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน • รายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อรับทราบ • หนังสือขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ • รายงานสถิติ/ข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง เช่น รายได้จากการดำเนินกิจกรรม • เอกสาร/หลักฐานการร่วมงานกับหน่วยงานอื่น	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง • กำหนดนโยบาย และแผนงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ของเทศบาล/อบต. ให้สอดคล้องกับบริบทของเมือง ชุมชน และประชาชนในพื้นที่ • จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อย ผู้ด้อยโอกาสหรือกลุ่มเปราะบาง เช่น การสร้างงาน การสร้างอาชีพ การสร้างรายได้เสริม การฝึกทักษะ และอาชีพ ฯลฯ โดยชุมชนมีส่วนร่วม • กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อย ผู้ด้อยโอกาสหรือสภาพชุมชนแออัด เช่น การปรับปรุงที่อยู่อาศัย การสร้างอาชีพ/รายได้เสริม การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น ฯลฯ โดยชุมชนมีส่วนร่วม • กิจกรรมสำรวจ และจัดทำฐานข้อมูลรายได้ อาชีพ และศักยภาพของผู้มีรายได้น้อยผู้ด้อยโอกาสหรือกลุ่มเปราะบางในชุมชน • ประสานหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานแรงงานจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการยกระดับคุณภาพชีวิตสำหรับผู้มีรายได้น้อย ผู้ด้อยโอกาส หรือกลุ่มเปราะบาง • กิจกรรมส่งเสริมให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ชุมชน ประชาชนทั่วไป และครัวเรือน ให้สามารถประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เช่น กิจกรรมลดรายจ่ายการส่งเสริมการออม การจัดทำบัญชีครัวเรือน การสร้างอาชีพเสริม การรวมกลุ่มของผู้ผลิตหรือผู้บริโภค ฯลฯ • กิจกรรมประเมินผลคุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตจากกิจกรรมที่ อบต. ได้ดำเนินงาน โดยชุมชนมีส่วนร่วม	

ตัวชี้วัดที่ ๕ การปรับปรุงทัศนียภาพเมืองให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสอดคล้องกับสภาพเมือง

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม การออกแบบและดำเนินการเพื่อปรับปรุงสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ตึกอาคาร บ้านเรือน ถนน สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ให้กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ไม่เพียงแต่การออกแบบทางกายภาพเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการออกแบบการใช้ประโยชน์ที่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของเมืองอีกด้วย การออกแบบภูมิทัศน์เมืองที่ดีจะช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว และการดำรงชีวิตของคนในเมืองได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ ภูมิทัศน์เมืองที่ออกแบบให้สิ่งปลูกสร้างทางกายภาพ กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ทางธรรมชาติ และยังสามารถใช้ประโยชน์ได้นั้น จะมีผลทางอารมณ์และความรู้สึกของคนในเมืองและผู้ที่ได้พบเห็น	
๑. มีการสำรวจและออกแบบภูมิทัศน์เมืองที่คำนึงถึงอัตลักษณ์และวิถีชีวิตของคนในเมือง ๒. มีการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมือง หรือดูแลรักษา ภูมิทัศน์เมืองให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม ๓. มีพื้นที่ที่เป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งดำเนินการ ปรับปรุงภูมิทัศน์เป็น Landmark ของเมืองที่สะท้อนบริบท/อัตลักษณ์ของเมือง ๔. มีพื้นที่สาธารณะที่ดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว หรือใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจ กิจกรรมทางสังคม และวัฒนธรรม	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละ รายการประเด็นการพิจารณา)
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ • ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน • รายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อรับทราบ • เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง • มีกระบวนการศึกษา วิเคราะห์สำรวจ วางแผน และออกแบบภูมิทัศน์เมือง ที่คำนึงถึงอัตลักษณ์ของเมือง และวิถีชีวิตของคนในเมือง โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน • จัดทำแผนงานโครงการด้านการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองให้มีความสวยงาม และสอดคล้องกับสภาพเมือง • ดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมือง ดูแลรักษาให้ภูมิทัศน์เมืองมีความสวยงามและสอดคล้องกับสภาพเมือง เช่น จัดระเบียบทางเดินเท้า จัดทำข้อบัญญัติควบคุมด้านกายภาพ เทศบัญญัติควบคุมการติดตั้งป้าย การออกระเบียบการใช้สถานที่การดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์เมือง โดยภูมิปัญญาช่างท้องถิ่น มีการจัดทำ Landmark เมืองที่แสดงถึงอัตลักษณ์ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับริมถนน หรือทางเดินเพื่อประโยชน์ในการพักผ่อนหย่อนใจ • มีกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จากการปรับปรุงภูมิทัศน์เมือง เช่น ภูมิทัศน์เมืองมีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยว ภูมิทัศน์เมืองช่วยเพิ่มพื้นที่สาธารณะใช้เป็นพื้นที่นันทนาการ ภูมิทัศน์เมืองมีส่วนช่วยให้การศึกษา และทำความเข้าใจประวัติศาสตร์เมือง ฯลฯ	

ตัวชี้วัดที่ ๖ การส่งเสริมเมืองสุขภาพอนามัยดี

นิยาม

การพัฒนาบริการส่งเสริมสุขภาพของเมืองสู่ความเท่าเทียมด้านสุขภาพของประชาชนในเขตเมือง รวมทั้งการสร้างนโยบาย และแผนงานด้านสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ ด้วยการบูรณาการแบบองค์รวม

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. มีการส่งเสริมสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มวัย ได้แก่ กลุ่มสตรี และเด็กปฐมวัย กลุ่มวัยเรียนวัยรุ่น กลุ่มวัยทำงาน กลุ่มผู้สูงอายุ เช่น การส่งเสริมการฝากครรภ์ การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ส่งเสริมการคัดกรอง พัฒนาการเด็กในศูนย์เด็กเล็ก ของท้องถิ่น การส่งเสริมโภชนาการ และกิจกรรมทางกายในวัยเรียน/วัยทำงาน การส่งเสริมสุขภาพชมรมผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุกลุ่มเสี่ยงได้รับการดูแลตามแผนส่งเสริมสุขภาพดี (wellness plan) ๒. มีระบบบริการสาธารณสุข ที่ครอบคลุมแผนการรักษา การประสานงานและส่งต่อผู้ป่วย และมีการฟื้นฟูสุขภาพ เช่น การดูแลผู้ป่วยติดเตียง การฟื้นฟูจิตใจ การกายภาพบำบัดที่บ้าน ๓. มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจประชาชนด้านผลกระทบต่อสุขภาพ จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ๔. สถานบริการสาธารณสุข โรงพยาบาล รพ.สต. ในพื้นที่มีความพร้อมและเตรียมการในการรับมือกับผลกระทบด้านสุขภาพจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ๕. มีการจัดทำฐานข้อมูล เก็บข้อมูล/สถิติ เกี่ยวกับพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ๖. ส่งเสริมให้ชุมชนมีการจัดการครัวเรือนที่พักอาศัยให้สะอาดถูกสุขลักษณะตั้งแต่ ๓ ชุมชน/หมู่บ้านขึ้นไป ๗. มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชน และการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจประชาชนในการบริโภคสินค้าและบริการที่ส่งผลต่อสุขภาพอนามัย ๘. มีการตรวจสอบคุณภาพหรือสารปนเปื้อนในสินค้า และบริการที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย รวมถึงมีการบังคับใช้กฎหมาย/บทลงโทษ แก่ผู้ประกอบการที่มีสารปนเปื้อนในสินค้า และบริการที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย ๙. มีการจัดเก็บข้อมูล/สถิติ ด้านอาชีวอนามัยของสถานประกอบการ ๑๐. มีช่องทางการรับเรื่องร้องเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนเหตุรำคาญ ๑๑. มีกระบวนการตรวจสอบปัญหาเหตุรำคาญภายในระยะเวลาที่กำหนด และมีกระบวนการแก้ไขเหตุรำคาญตามกฎหมาย	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑๒. ผ่านการประเมิน EHA ๑๐๐๑ การจัดการสุขาภิบาลอาหาร ในสถานที่จำหน่ายและสะสมอาหาร ๑๓. ผ่านการประเมิน EHA ๑๐๐๒ การจัดการสุขาภิบาลอาหารในตลาด ๑๔. ผ่านการประเมิน EHA ๑๐๐๓ การจัดการสุขาภิบาลอาหาร ในการจำหน่ายสินค้าในที่ หรือทางสาธารณะ ๑๕. ผ่านการประเมิน EHA ๒๐๐๑ การจัดการคุณภาพน้ำประปา (ผลิตโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ๑๖. ผ่านการประเมิน EHA ๒๐๐๒ การจัดการคุณภาพน้ำประปา (ผลิตโดยหน่วยงานอื่น) ๑๗. ผ่านการประเมิน EHA ๒๐๐๓ การจัดการคุณภาพน้ำดื่มหยอดเหรียญ น้ำดื่มบรรจุขวด ๑๘. ผ่านการประเมิน EHA ๖๐๐๐ การจัดการเหตุรำคาญ ๑๙. ผ่านการประเมิน EHA ๗๐๐๐ การจัดการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ๒๐. ผ่านการประเมิน EHA ๘๐๐๐ การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ	☐ ไม่มี (๐ คะแนน) ☐ ระดับพื้นฐาน (๑ คะแนน) ☐ ระดับเกียรตินิยม (๒ คะแนน)
๒๑. ผ่านการรับรองประปาหมู่บ้านสะอาด (๓C)	☐ ไม่มี (๐ คะแนน) ☐ อย่างน้อย ๑ แห่ง (๑ คะแนน) ☐ ๒ แห่งขึ้นไป (๒ คะแนน)

ตัวชี้วัดที่ ๖ การส่งเสริมเมืองสุขภาพอนามัยดี

การพิจารณาเพิ่มเติมสำหรับประเภทพื้นที่เขตเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. สัดส่วนความสำเร็จในการแก้ไขเรื่องร้องเรียนจากปัญหาความไม่ปลอดภัย จากกระบวนการผลิตในภาคอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ • เรื่องร้องเรียนได้รับการแก้ไขสำเร็จมากกว่าร้อยละ ๕๐ • เรื่องร้องเรียนได้รับการแก้ไขสำเร็จมากกว่าร้อยละ ๗๕ • ไม่มีปัญหา/ไม่มีเรื่องร้องเรียนปัญหาเรื่องร้องเรียนจากปัญหาความไม่ปลอดภัย จากกระบวนการผลิต ในภาคอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ	☐ การแก้ไขสำเร็จมากกว่า ร้อยละ ๕๐ (๑ คะแนน) ☐ การแก้ไขสำเร็จมากกว่า ร้อยละ ๗๕ (๒ คะแนน) ☐ ไม่มีปัญหา/ไม่มี เรื่องร้องเรียน (๓ คะแนน)
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ • ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน • รายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อรับทราบ	

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
- เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ - ประกาศของหน่วยงานเกี่ยวกับขั้นตอน/กระบวนการต่าง ๆ ตามประเด็นการพิจารณา เช่น รับเรื่องและแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน และเหตุรำคาญ - เอกสาร/หลักฐานแสดงผลการตรวจวัดต่าง ๆ - แบบรับรองผล EHA /การรับรองการตรวจประเมิน - รายงานจากโรงงานอุตสาหกรรม สถานประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง - ดำเนินงานด้านการส่งเสริมสุขภาพให้คนมีสุขภาพที่ดีควรดำเนินการให้ครอบคลุม ๔ ด้าน เช่น การส่งเสริมการออกกำลังกาย การส่งเสริมการบริโภคที่เหมาะสมกับช่วงวัย การส่งเสริมสุขภาพในกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มแม่ และเด็ก ฯลฯ - ดำเนินงานด้านการป้องกัน และควบคุมโรค เช่น การกำจัดลูกน้ำยุงลาย การควบคุมโรคไม่ติดต่อการส่งเสริมการฉีดวัคซีนป้องกันโรค การควบคุมโรคอุบัติซ้ำ โรคอุบัติใหม่ เป็นต้น - ดำเนินงานด้านการรักษาโรคเบื้องต้น เช่น การมีระบบส่งต่อผู้ป่วยที่มีประสิทธิภาพ มีหน่วยแพทย์ฉุกเฉิน การออกหน่วยรักษาพยาบาล ฯลฯ ซึ่งมีทั้งในส่วนที่เป็นบริการของ อปท. เอง หรือทำในรูปแบบเครือข่ายที่มีการบูรณาการกิจกรรม และข้อมูลกับหน่วยงานอื่น เช่น รพ.สต.โรงพยาบาลในพื้นที่ และมหาวิทยาลัย ที่มีโรงเรียนแพทย์ ฯลฯ - จัดกิจกรรมตรวจสอบ ควบคุม ป้องกันเพื่อให้เกิดการคุ้มครองสุขภาพอนามัยของประชาชน เช่น การส่งเสริมให้สถานที่จำหน่ายอาหาร ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาล การตรวจสอบคุณภาพน้ำจากตู้ น้ำหยอดเหรียญ ฯลฯ - ดำเนินงานด้านการฟื้นฟูสุขภาพ เช่น การดูแลผู้ป่วยติดเตียง การฟื้นฟูสภาพจิตใจ การส่งเสริมการกายภาพบำบัดที่บ้าน ฯลฯ - มีแผนที่แสดงตำแหน่งของผู้ป่วยติดเตียงที่ต้องการการดูแล พร้อมทั้งนำมาปรับใช้กับการปฏิบัติงาน - จัดทำโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพ เช่น สถานที่ออกกำลังกาย ทางจักรยาน ฯลฯ - ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการบริโภคสินค้าและบริการที่ส่งผลต่อสุขภาพอนามัย - ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการในการผลิตสินค้าและบริการที่ดีต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน - ส่งเสริมให้มีตลาดเกษตรอินทรีย์ และเกษตรปลอดสารพิษ โดยเน้นกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ - ดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ครอบคลุมการทำแผน ตรวจสอบ และประเมิน - สื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ให้คนในชุมชนดูแลตนเองเพื่อให้มีสุขภาพที่ดี - ประเมินผลการป้องกัน และควบคุมโรค การส่งเสริมสุขภาพ การรักษาโรคเบื้องต้น และการฟื้นฟูสุขภาพอย่างมีส่วนร่วม โดยร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งผู้ให้บริการ และผู้รับบริการ - ประเมินผลการดำเนินงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภค การติดตามตรวจสอบคุณภาพ หรือสารปนเปื้อนในสินค้าและบริการที่มีผลต่อสุขภาพ	

ตัวชี้วัดที่ ๗ การส่งเสริมการศึกษาที่เท่าเทียมและกิจกรรมส่งเสริมความตระหนักรู้ ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

นิยาม

การพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล ซึ่งสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบโรงเรียน นอกโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย ตลอดจนการจัด “พื้นที่” และ “กิจกรรม” ในการเปิดโอกาสให้ประชาชนในเมือง มีโอกาสมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมือง มาร่วมลงขันความคิด ร่วมเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาของเมือง ร่วมในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาไปพร้อม ๆ กันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างความผูกพันกับพื้นที่ และมีโอกาสปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งหมายรวมถึงกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม/สร้างความตระหนัก ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้วย โดยคำนึงถึงคนทุกกลุ่มให้ได้รับการศึกษา และความตระหนักรู้อย่างเท่าเทียม และทั่วถึง ให้ประชาชนในทุกช่วงอายุตามความเหมาะสม มุ่งให้ยกระดับความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของคนในเมือง เพื่อให้สามารถปรับตัว อยู่รอดปลอดภัย มีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองได้เพื่อลดความสูญเสีย และความเสียหายเนื่องจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. มีการจัดการการศึกษาตามอัธยาศัย ๒. มีการจัดการศึกษาในรูปแบบพิเศษเฉพาะกลุ่ม เช่น เด็กพิเศษ ผู้พิการ เป็นต้น ๓. มีกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ๔. มีการจัดการศึกษา/หลักสูตรการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในโรงเรียน ๕. มีการส่งเสริมความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แก่ประชาชน ๖. มีการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๗. มีช่วงการจัดกิจกรรมรวมกลุ่มพลังทางสังคมที่ส่งเสริมให้คนในเมืองมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม/สร้างความตระหนักด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมสำหรับทุกกลุ่มวัย กิจกรรมมีความหลากหลาย และสนใจให้กลุ่มวัยต่าง ๆ เข้าร่วมกิจกรรม ๘. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมรวมกลุ่มทางสังคมที่อยู่ในทำเลที่ไปมาได้สะดวก เข้าถึงได้ง่าย มีแสงสว่างเพียงพอ มีความปลอดภัยในการจัดกิจกรรม ๙. มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแก่กลุ่มวัยอย่างชัดเจนเพียงพอ ๑๐. มีช่องทางให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูล/องค์ความรู้ ด้านสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ตลอดเวลาและครอบคลุมทุกกลุ่มวัย	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)

ตัวชี้วัดที่ ๗ การส่งเสริมการศึกษาที่เท่าเทียมและกิจกรรมส่งเสริมความตระหนักรู้ ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม การพิจารณาเพิ่มเติมสำหรับประเภทพื้นที่เขตเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

นิยาม

กิจกรรมเพื่อสังคม หรือ กิจกรรม CSR (Corporate Social Responsibility)

ความรับผิดชอบขององค์กรหรือบริษัทที่มีต่อสังคม ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการจัด “กิจกรรม” ที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางธุรกิจขององค์กร ที่สร้างขึ้นเพื่อคืนผลกำไรบางส่วนให้กับสังคม และทำให้ภาพลักษณ์ขององค์กรนั้น ๆ มีความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น กิจกรรมการปลูกป่า อาสาสมัครช่วยเหลือ การบริจาคสิ่งของ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้มักจะจัดขึ้นแค่ในบางช่วงเวลาแล้วแต่สถานการณ์หรือความต้องการของผู้บริหารในองค์กรนั้น ๆ ไม่ได้จัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ หรือมีกำหนดการที่ชัดเจน

CSV (Creating Shared Value) หมายถึง การปรับเปลี่ยนของ “การดำเนินธุรกิจ” โดยการสร้างกระบวนการใหม่ ๆ ให้สามารถสร้างคุณค่าจากสินค้า หรือการบริการของธุรกิจให้กับสังคมได้ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง โดยยังคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับอยู่ โดยกระบวนการทำงานขององค์กรเหล่านี้มักจะมีส่วนช่วยในเรื่องของสังคมอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการ อนุรักษ์ การผลิตสินค้าจากธรรมชาติ หรือการบริการบางอย่างที่ต่อยอดไปยังการทำประโยชน์เพื่อสังคม

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. มีการให้ความรู้กับภาคอุตสาหกรรม/บริการในการขับเคลื่อนกิจกรรม CSR/CSV สำหรับชุมชน ๒. มีแผนงานส่งเสริมความสัมพันธ์ขับเคลื่อนกิจกรรม CSR/CSV สำหรับชุมชนร่วมกับภาคอุตสาหกรรม/บริการ ๓. ภาคอุตสาหกรรม/บริการมีการขับเคลื่อนกิจกรรม CSR/CSV พื้นที่โดยรอบอุตสาหกรรม/บริการ ๔. ภาคอุตสาหกรรม/บริการมีการขับเคลื่อนกิจกรรม CSR/CSV และกิจกรรมสาธารณประโยชน์เพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมในเขตเมือง ๕. มีกิจกรรมดำเนินงาน CSR/CSV ที่ต่อเนื่องทุกปี (อย่างน้อย ๓ ปี)	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละ รายการประเด็นการพิจารณา)
๖. สัดส่วนงาน CSR/CSV ที่มีการขับเคลื่อนในพื้นที่รอบอุตสาหกรรม/บริการ - ขับเคลื่อนกิจกรรม CSR/CSV น้อยกว่า ๒๕% ของพื้นที่โดยรอบอุตสาหกรรม/บริการ - ขับเคลื่อนกิจกรรม CSR/CSV ๒๖-๕๐% ของพื้นที่โดยรอบอุตสาหกรรม/บริการ - ขับเคลื่อนกิจกรรม CSR/CSV ๕๑-๗๕% ของพื้นที่โดยรอบอุตสาหกรรม/บริการ - ขับเคลื่อนกิจกรรม CSR/CSV ตั้งแต่ ๗๖% ขึ้นไป ของพื้นที่โดยรอบอุตสาหกรรม/บริการ	☐ น้อยกว่า ๒๕% (๑ คะแนน) ☐ ๒๕-๕๐% (๒ คะแนน) ☐ ๕๑-๗๕% (๓ คะแนน) ☐ ตั้งแต่ ๗๖% ขึ้นไป (๔ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ • ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน • รายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อรับทราบ • รายงานจากภาคอุตสาหกรรม /ภาคบริการในพื้นที่ • เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง • สำรวจข้อมูลจำนวน รูปแบบ และความต้องการได้รับการศึกษาของคนทุกกลุ่มในเมือง ได้แก่ เด็กก่อนวัยเรียน เด็กวัยเรียน เยาวชน วัยทำงาน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น • ดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระบบ หรือรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ (๑) การจัดการศึกษาในระบบ (๒) การจัดการศึกษานอกระบบ (๓) การศึกษาตามอัธยาศัย และ (๔) การจัดการศึกษาแก่เด็กพิเศษ • ดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมในการจัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพ หรือหลักสูตรสร้างรายได้ โดยคำนึงความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของเมือง และทำให้ผู้ที่ผ่านการอบรมสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ • ส่งเสริมการศึกษาตามแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิต • ส่งเสริมให้โรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาจัดการศึกษาที่มีหลักสูตรหรือวิชาด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เช่น โรงเรียนสีเขียว - Eco School • ประเมินผลการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ผ่านการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ชุมชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	

ตัวชี้วัดที่ ๘ การอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการจัดการน้ำ สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม แบบแผนของสังคมที่ผู้คนในแต่ละเมืองปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาด้านการจัดการน้ำ สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นสิ่งแสดงอัตลักษณ์ของเมืองที่สะท้อนถึงความคิด ความเชื่อ วิถีการดำรงชีวิต กติกาทางสังคม ด้านการจัดการน้ำ สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งเชื่อมโยงถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ผ่านการสั่งสมประสบการณ์ของผู้มีความรู้ท้องถิ่น กิจกรรมทางสังคม การบอกเล่า การประกอบอาชีพ การเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือช่องทางต่าง ๆ ได้	
๑. มีกิจกรรมการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจัดการน้ำ สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒. มีแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจัดการน้ำ สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายการประเด็นการพิจารณา)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๓. ฐานข้อมูลหรือแหล่งเผยแพร่ข้อมูล ประเพณี วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ย่านเมืองเก่า ชุมชนเก่าที่ได้รับการศึกษาค้นคว้าหรือนุรักษ์ ๔. ผู้สืบสานประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจัดการน้ำ สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๕. มีการจัดทำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจัดการน้ำ สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นลายลักษณ์อักษร และสื่อสารเผยแพร่ หรือกำหนดไว้ในหลักสูตร	
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ • ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน • รายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อรับทราบ • เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ • ฐานข้อมูลด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น/แหล่งเรียนรู้	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง • ส่งเสริม/ดำเนินการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม ภาษา และภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจัดการน้ำ สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ • จัดทำแผนงาน โครงการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม ภาษา และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจัดการน้ำ สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ • จัดกิจกรรมการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม ภาษา และภูมิปัญญาท้องถิ่นท้องถิ่นด้านการจัดการน้ำ สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การบวชป่า การสืบชะตาแม่น้ำ การทำแนวปะการังเทียม การอนุรักษ์ป่าชายเลน การอนุรักษ์พลังงาน การแปรรูปวัสดุเหลือใช้ (Upcycle) การทำเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น • จัดกิจกรรมอนุรักษ์ และสืบสานประเพณีวัฒนธรรม เพื่อการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การอนุรักษ์ย่านชุมชนเก่า และวิถีเฉพาะถิ่น หรือประเพณีท้องถิ่นตามประกาศของผู้ว่าราชการจังหวัด • ประเมินผลการจัดกิจกรรมอย่างมีส่วนร่วม โดยครอบคลุมประเด็นทางเศรษฐกิจ สังคม และความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม • รายงานผลการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ประเพณี วัฒนธรรม ภาษา และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจัดการน้ำ สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	

ตัวชี้วัดที่ ๙ การจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจรและเหมาะสม

นิยาม

มูลฝอย หมายถึง มูลฝอยทั่วไป มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน และมูลฝอยติดเชื้อ (มาตรา ๔ ใน พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕)

มูลฝอยทั่วไป หมายถึง มูลฝอยทั่วไปตามกฎหมายกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๐

มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน หมายถึง มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนตามกฎหมายกระทรวงการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๓

มูลฝอยติดเชื้อ หมายถึง มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้

การจัดการมูลฝอยอย่างครบวงจรและเหมาะสม หมายถึง กระบวนการดำเนินการตั้งแต่การลดปริมาณ/การคัดแยก การเก็บ ขน การบำบัดหรือการกำจัดมูลฝอยให้ถูกสุขลักษณะและเป็นไปตามข้อกำหนด หลักเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง และกฎหมายที่กำหนด กระบวนการจัดการมูลฝอย ได้แก่ มูลฝอยทั่วไป มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนและมูลฝอยติดเชื้อ

มีการจัดการมูลฝอย หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

- ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บ ขน กำจัด มูลฝอย
- ๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือกับหน่วยงานหรือราชการส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการเก็บ ขน กำจัด มูลฝอย
- ๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอนุญาตให้บุคคลรับทำการเก็บ ขน กำจัด มูลฝอย
- ๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบให้บุคคลดำเนินการเก็บ ขน กำจัด มูลฝอย หรือมอบให้สถานประกอบการจัดการมูลฝอย หรือจ้างให้บุคคลหรือเอกชนดำเนินการ

EHA ๔๐๐๑ หมายถึง การประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation) กระบวนการจัดการ มูลฝอยทั่วไป

EHA ๔๐๐๒ หมายถึง การประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation) กระบวนการจัดการ มูลฝอยติดเชื้อ

EHA ๔๐๐๓ หมายถึง การประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation) กระบวนการจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชน

“สถานที่กำจัดมูลฝอย” หมายความว่า พื้นที่ที่ใช้รองรับ และกำจัดมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้อย่างเป็นทางการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งที่ถูกหลักวิชาการ และไม่ถูกหลักวิชาการ เช่น สถานที่เทกองกลางแจ้งหรือไถกลบมูลฝอยสถานที่หมักทำปุ๋ยหรือหมักทำก๊าซชีวภาพ สถานที่เผามูลฝอยในเตาเผาสถานที่จัดการมูลฝอยเป็นพลังงานสถานที่กำจัดมูลฝอยแบบผสมผสาน และสถานที่ฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
มีการจัดการขยะครบวงจร ๑. มีข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือเทศบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยครอบคลุมประเภทมูลฝอยที่มีในพื้นที่ ทั้ง ๓ ประเภท (มูลฝอยทั่วไป มูลฝอยที่เป็นพิษ มูลฝอยติดเชื้อ) ๒. มีการจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดโดยการคัดแยก (ต้นทาง) ๓. มีบริการเก็บรวบรวมและขนส่งได้มาตรฐานเป็นไปตามกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องของขยะแต่ละประเภท ๔. มีการจัดการขยะอันตราย และขยะติดเชื้ออย่างถูกต้อง เหมาะสม และปลอดภัย ๕. มีการกำจัดปลายทางที่ได้มาตรฐานเป็นไปตามกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ๖. ไม่มีเรื่องร้องเรียน/หากพบเรื่องร้องเรียนสามารถจัดการปัญหาได้ มีกิจกรรมส่งเสริมการจัดการขยะ ๗. มีการให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะแก่ชุมชนและสาธารณะ ๘. มีกิจกรรมลดปริมาณการเกิดขยะ/ลดการใช้ และลดขยะพลาสติก โฟม ๙. มีกิจกรรมด้านส่งเสริมนำขยะมูลฝอยไปขาย หรือใช้ประโยชน์สู่เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ๑๐. กิจกรรมส่งเสริมจัดการขยะอาหาร (food waste) อย่างถูกต้อง และปลอดภัย ๑๑. มีการจัดการเศษซากวัสดุทางการเกษตรอย่างเหมาะสมตามหลักวิชาการ หรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ ไม่ก่อผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ๑๒. การจัดการขยะประเภทผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ เช่น ใบตอง กากมะพร้าว ใบไม้ ๑๓. มีต้นแบบ/นวัตกรรมการจัดการมูลฝอยในชุมชนหรือสถานประกอบการ ประสิทธิภาพการจัดการขยะ ๑๔. มีการคัดแยกขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายชุมชนที่ต้นทาง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ๑๕. ไม่มีสภาพของขยะตกค้างในชุมชนหรือที่สาธารณะ ๑๖. ขยะมูลฝอยได้รับการจัดการอย่างถูกต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ๑๗. มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการกำจัดขยะ	☐ ใช่ (๑ คะแนน) ☐ ไม่ใช่ (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)
๑๘. ร้อยละของจำนวนครัวเรือนที่มีการจัดการขยะด้วยตนเอง	☐ ร้อยละ ๑-๒๐ (๑ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๒๑-๔๐ (๒ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๔๑-๖๐ (๓ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๖๑-๘๐ (๔ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๘๑ ขึ้นไป (๕ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑๙. จำนวน/ร้อยละของชุมชน หรือจำนวนโรงเรียนปลอดภัย หรือตลาดปลอดภัย	☐ ไม่มี (๐ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๑-๒๐ (๑ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๒๑-๔๐ (๒ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๔๑-๖๐ (๓ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๖๑-๘๐ (๔ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๘๑ ขึ้นไป (๕ คะแนน)
๒๐. ปริมาณขยะมูลฝอยที่ลดลง หรือที่คัดแยกได้เพิ่มขึ้น หรือนำกลับมาใช้ประโยชน์มากขึ้น	☐ ร้อยละ ๑-๒๐ (๑ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๒๑-๔๐ (๒ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๔๑-๖๐ (๓ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๖๑-๘๐ (๔ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๘๑ ขึ้นไป (๕ คะแนน)
๒๑. ปริมาณขยะอาหารที่ลดลงได้	☐ ไม่มี (๐ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๑-๒๐ (๑ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๒๑-๔๐ (๒ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๔๑-๖๐ (๓ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๖๑-๘๐ (๔ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๘๑ ขึ้นไป (๕ คะแนน)
๒๒. ผ่านการประเมิน EHA ๔๐๐๑ ๒๓. ผ่านการประเมิน EHA ๔๐๐๒ ๒๔. ผ่านการประเมิน EHA ๔๐๐๓	☐ ไม่มี (๐ คะแนน) ☐ ระดับพื้นฐาน (๑ คะแนน) ☐ ระดับเกียรติบัตร (๒ คะแนน)

ตัวชี้วัดที่ ๙ การจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจรและเหมาะสม

การพิจารณาเพิ่มเติมสำหรับประเภทพื้นที่เขตเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. สัดส่วนความสำเร็จในการแก้ไขเรื่องร้องเรียน - เรื่องร้องเรียนได้รับการแก้ไขสำเร็จมากกว่าร้อยละ ๕๐ - เรื่องร้องเรียนได้รับการแก้ไขสำเร็จมากกว่าร้อยละ ๗๕ - ไม่มีปัญหา/ไม่มีเรื่องร้องเรียนปัญหาการลักลอบทิ้งสารเคมี สารอันตราย และกากของเสียอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ	☐ การแก้ไขสำเร็จ มากกว่าร้อยละ ๕๐ (๑ คะแนน) ☐ การแก้ไขสำเร็จ มากกว่าร้อยละ ๗๕ (๒ คะแนน) ☐ ไม่มีปัญหา/ไม่มีเรื่องร้องเรียน (๓ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ • ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน • รายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อรับทราบ • เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ • ข้อมูลรายงานปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยในพื้นที่ • แบบรับรองผลการประเมิน EHA ๔๐๐๑-๔๐๐๓ • ข้อมูลการรายงาน มฟ.๑ และ มฟ.๒	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง • รวบรวมข้อมูลสถานการณ์ขยะมูลฝอยชุมชน และการบริหารจัดการขยะในทุกขั้นตอน • ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง เป็นระบบ และสม่ำเสมอ รวมทั้งใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผนงาน และกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะ การจัดการขยะต้นทาง • จัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะ และสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะที่ดีให้แก่ประชาชน เช่น การใช้ความรู้ในการคัดแยกขยะ การจัดการขยะอินทรีย์ในครัวเรือนการทำปุ๋ยหมัก ฯลฯ • ดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน การคัดแยกขยะในครัวเรือน การส่งเสริมธนาคารขยะ การส่งเสริมการลดปริมาณขยะ เป็นต้น • ส่งเสริมการดำเนินงานในโรงเรียน ชุมชนปลอดขยะ ถนนปลอดถัง และส่งเสริมการคัดแยกขยะตลอดจนการนำขยะไปใช้ประโยชน์ • มีแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการขยะในชุมชน การจัดการขยะกลางทาง • มีระบบรวบรวม เก็บขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ และการส่งไปกำจัดอย่างถูกวิธี • ติดตามประเมินผลวัดผล การเก็บขนขยะทั้งในเรื่องความสะดวก วันเวลาในการจัดเก็บ และปริมาณขยะตกค้าง การจัดการขยะปลายทาง • กำกับติดตาม และประเมินคุณภาพการจัดการขยะปลายทาง ให้สะอาด ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล • ติดตาม ประเมิน วัดผล ประสิทธิภาพในการจัดการขยะ เช่น ขยะตกค้างลดลง ปริมาณขยะไปหลุมฝังกลบลดลง ค่ากำจัดที่ลดลง พลังงานจากขยะอินทรีย์ ปริมาณก๊าซเรือนกระจกลดลง ฯลฯ • บริหารจัดการในรูปแบบเครือข่าย เพื่อกระจายภาระรถบรรทุก ยึดอาชุรระบบกำจัด และการใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการร่วมกัน เช่น การจัดการขยะในรูปแบบคลัสเตอร์	

ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การจัดการน้ำเสียอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม น้ำเสีย หมายถึง น้ำที่มีสิ่งสกปรกปนเปื้อนอยู่ทั้งที่เป็นสารอินทรีย์ และอนินทรีย์ มีพิษ และไม่มีพิษ ซึ่งมีแหล่งกำเนิดจากหลายแหล่ง เช่น แหล่งชุมชน ตลาด โรงงาน อุตสาหกรรม ฯลฯ สำหรับน้ำเสีย จากแหล่งชุมชน โดยส่วนใหญ่เป็นน้ำเสียที่มาจากกิจกรรม การซักล้าง การขับถ่ายจากครัวเรือน ซึ่งองค์ประกอบของเสีย ในน้ำเสียส่วนมากเป็นพวกสารอินทรีย์ที่ย่อยสลายได้และไม่สะสมตกค้าง การจัดการน้ำเสีย หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ซึ่งสามารถควบคุม กำกับ ให้น้ำทิ้งมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	
๑. มีเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติท้องถิ่น ด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน ๒. มีข้อมูลแหล่งกำเนิด ปริมาณน้ำเสีย และการจัดการอย่างเป็นระบบ ๓. มีกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมการบำบัดน้ำเสียจากครัวเรือน ๔. มีการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและตรวจสอบการปล่อยน้ำเสียสู่พื้นที่สาธารณะ ๕. ไม่มีเรื่องร้องเรียน/หากพบเรื่องร้องเรียนสามารถจัดการปัญหาได้ ๖. มีการดำเนินการ ควบคุมกำกับ ให้เป็นไปตาม ม.๘๐ แห่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ๗. มีระบบบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม และใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือ ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย โดยมีมาตรการจัดการที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละ รายประเด็นการพิจารณา)
๘. จำนวน/ร้อยละของครัวเรือนที่มีการติดตั้งถังดักไขมัน	☐ ร้อยละ ๑-๒๐ (๑ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๒๑-๔๐ (๒ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๔๑-๖๐ (๓ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๖๑-๘๐ (๔ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๘๑ ขึ้นไป (๕ คะแนน)
๙. ระบบบำบัดน้ำเสียสามารถรองรับน้ำเสียของชุมชนได้เท่าใด - พื้นที่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของพื้นที่เมือง/พื้นที่ชุมชน (๑ คะแนน) - พื้นที่ร้อยละ ๒๕-๕๐ ของพื้นที่เมือง/พื้นที่ชุมชน (๒ คะแนน) - พื้นที่ร้อยละ ๕๐-๗๕ ของพื้นที่เมือง/พื้นที่ชุมชน (๓ คะแนน) - พื้นที่มากกว่าร้อยละ ๗๕ ของพื้นที่เมือง/พื้นที่ชุมชน (๔ คะแนน)	เฉพาะเมืองที่มีระบบบำบัดน้ำเสีย สำหรับเมืองที่ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย จะไม่นำมาพิจารณาคะแนน ☐ ๑ คะแนน ☐ ๒ คะแนน ☐ ๓ คะแนน ☐ ๔ คะแนน
๑๐. มีการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียรวมในพื้นที่ ที่มีการประกาศจัดเก็บ ๑๑. การบำรุง รักษา ดูแล ระบบบำบัดน้ำเสียให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา ๑๒. มีการจัดการของเสียหรือกากตะกอนจากการบำบัดที่เหมาะสม ๑๓. มีการระบายน้ำที่ผ่านการบำบัดที่มีประสิทธิภาพ (รวมการนำไป ระบายออกและการนำกลับไปใช้ประโยชน์อย่างปลอดภัย)	เฉพาะเมืองที่มีระบบบำบัดน้ำเสีย สำหรับเมืองที่ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย จะไม่นำมาพิจารณาคะแนน ☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละ รายประเด็นการพิจารณา)

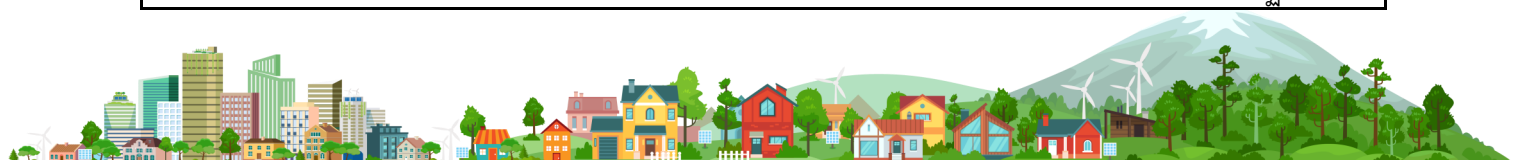

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑๔. จำนวนครั้งที่ผลคุณภาพน้ำที่ผ่านการบำบัดเป็นไปตามค่ามาตรฐานที่กำหนดในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา - อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำทิ้งน้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนครั้งที่ตรวจสอบ (๑ คะแนน) - อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำทิ้งร้อยละ ๕๐-๘๐ ของจำนวนครั้งที่ตรวจสอบ (๒ คะแนน) - อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำทิ้งมากกว่าร้อยละ ๘๐ ของจำนวนครั้งที่ตรวจสอบ (๓ คะแนน) - อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำทิ้งทุกครั้งของจำนวนครั้งที่ตรวจสอบ (๔ คะแนน)	เฉพาะเมืองที่มีระบบบำบัดน้ำเสีย สำหรับเมืองที่ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย จะไม่นำมาพิจารณาคะแนน ☐ ๑ คะแนน ☐ ๒ คะแนน ☐ ๓ คะแนน ☐ ๔ คะแนน

ตัวชี้วัดที่ ๑๐ การจัดการน้ำเสียอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

การพิจารณาเพิ่มเติมสำหรับประเภทพื้นที่เขตเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. สัดส่วนความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสียภาคอุตสาหกรรม/ สถานประกอบการ - เรื่องร้องเรียนได้รับการแก้ไขสำเร็จมากกว่าร้อยละ ๕๐ - เรื่องร้องเรียนได้รับการแก้ไขสำเร็จมากกว่าร้อยละ ๗๕ - ไม่มีปัญหา/ไม่มีเรื่องร้องเรียนมลพิษน้ำเสียจากภาคอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ	☐ การแก้ไขสำเร็จมากกว่าร้อยละ ๕๐ (๑ คะแนน) ☐ การแก้ไขสำเร็จมากกว่าร้อยละ ๗๕ (๒ คะแนน) ☐ ไม่มีปัญหา/ไม่มีเรื่องร้องเรียน (๓ คะแนน)
เอกสารหลักฐาน - ข้อมูลแสดงแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำในพื้นที่ - ข้อมูลรายงานกิจกรรมการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนสถานการณ์ - แผนหรือนโยบาย หรือมาตรการ เทศบัญญัติ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นในการควบคุมคุณภาพน้ำทิ้ง - ข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อควบคุม กำกับแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - รายงานกิจกรรมรณรงค์และสร้างจิตสำนึก (พร้อมภาพประกอบ) - รายงานจากโรงงานอุตสาหกรรม สถานประกอบการ และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง - ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำ	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง - มีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ปัญหามลพิษจากน้ำเสียในพื้นที่อย่างถูกต้อง และเป็นระบบ - การใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในการวางแผน เช่น ข้อมูลจากรายงาน ข้อมูลจากแอปพลิเคชันหรืออื่น ๆ - มีแผนงาน กิจกรรมการป้องกัน เฝ้าระวัง และประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจากน้ำเสีย - มีระบบแผนที่แสดงตำแหน่งแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำ แหล่งน้ำเสีย พร้อมทั้งนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน	

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
- มีการดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำเสีย เช่น ส่งเสริมการติดตั้งถังดักไขมันส่งเสริมการลดปริมาณน้ำเสียครัวเรือน ตลาด สถานประกอบการ ร้านอาหาร ฯลฯ - การเผยแพร่ให้ความรู้ สร้างความตระหนัก ในการจัดการน้ำเสียจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ครัวเรือน ร้านค้า ตลาด ให้แก่ประชาชน - มีการติดตามประเมินผลการจัดการน้ำเสียในพื้นที่ เช่น ปริมาณน้ำเสียที่ลดลง ค่าใช้จ่ายในการบำบัดลดลง ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับมลพิษน้ำลดลง ฯลฯ - รายงานข้อมูลคุณภาพน้ำอุปโภคบริโภค และแหล่งน้ำสาธารณะในพื้นที่ให้ผู้บริหารและประชาชนทราบ	

ตัวชี้วัดที่ ๑๑ การจัดการอากาศที่ดีและมลพิษทางเสียง

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม คุณภาพอากาศ หมายถึง อากาศสะอาดที่ไม่มีมลพิษปนเปื้อน ซึ่งในที่นี้ให้ความสำคัญกับมลพิษทางอากาศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพที่สำคัญ คือ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ในบรรยากาศ (PM๒.๕) โดยมีความเข้มข้นของปริมาณ PM๒.๕ เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไป เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ของประเทศไทย การจัดการอากาศที่ดี หมายถึง มีการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ แหล่งกำเนิด ฝุ่นละออง มีการเฝ้าระวังแจ้งเตือน ให้คำแนะนำในการป้องกันสุขภาพจาก PM๒.๕ และมีแผนการจัดการ ควบคุม กำกับแหล่งกำเนิด PM๒.๕ ในพื้นที่เพื่อให้ชุมชนมีคุณภาพอากาศที่ดี และความปลอดภัยต่อสุขภาพของประชาชน	
- มีข้อมูลคุณภาพอากาศและปัญหามลพิษทางอากาศในพื้นที่ - มีเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติท้องถิ่น เพื่อควบคุม กำกับแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - มีนโยบาย/แผน/มาตรการในการป้องกัน ควบคุม และเฝ้าระวังคุณภาพอากาศ และป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนในพื้นที่ - มีการติดตาม และเฝ้าระวังคุณภาพอากาศ - มีการสื่อสารให้ความรู้เกี่ยวกับมลพิษอากาศแก่ประชาชน - มีการแจ้งเตือนความเสี่ยงและให้คำแนะนำแก่ประชาชน - มีกิจกรรมรณรงค์ลดมลพิษอากาศในชุมชน หรือปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมในพื้นที่เพื่อช่วยลดมลพิษทางอากาศ - มีกิจกรรมลดและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากฝุ่นละอองในพื้นที่ - มีผลการดำเนินงานสืบเนื่องจากการเฝ้าระวังคุณภาพอากาศ - มีการประเมินผลความสำเร็จของมาตรการจัดการคุณภาพอากาศ - ไม่มีเรื่องร้องเรียนมลพิษทางอากาศและเสียง/หากพบเรื่องร้องเรียนสามารถจัดการปัญหาได้ - การมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเฝ้าระวัง หรือลดมลพิษทางอากาศ	☐ ใช่ (๑ คะแนน) ☐ ไม่ใช่ (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑๓. มีจำนวนวันที่ PM๒.๕ ในบรรยากาศโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน คุณภาพอากาศในบรรยากาศไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๗๐ ต่อปี	☐ ไม่มี (๐ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๗๐-๗๔ (๑ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๗๕-๗๙ (๒ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๘๐-๘๔ (๓ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๘๕-๘๙ (๔ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป (๕ คะแนน)

ตัวชี้วัดที่ ๑๑ การจัดการอากาศที่ดีและมลพิษทางเสียง

การพิจารณาเพิ่มเติมสำหรับประเภทพื้นที่เขตเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. สัดส่วนความสำเร็จในการแก้ไขเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษทางอากาศ - เรื่องร้องเรียนได้รับการแก้ไขสำเร็จมากกว่าร้อยละ ๕๐ - เรื่องร้องเรียนได้รับการแก้ไขสำเร็จมากกว่าร้อยละ ๗๕ - ไม่มีปัญหา/ไม่มีเรื่องร้องเรียนมลพิษทางอากาศ	☐ การแก้ไขสำเร็จมากกว่า ร้อยละ ๕๐ (๑ คะแนน) ☐ การแก้ไขสำเร็จมากกว่า ร้อยละ ๗๕ (๒ คะแนน) ☐ ไม่มีปัญหา/ไม่มีเรื่องร้องเรียน (๓ คะแนน)
๒. สัดส่วนความสำเร็จในการแก้ไขเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษทางเสียง - เรื่องร้องเรียนได้รับการแก้ไขสำเร็จมากกว่าร้อยละ ๕๐ - เรื่องร้องเรียนได้รับการแก้ไขสำเร็จมากกว่าร้อยละ ๗๕ - ไม่มีปัญหา/ไม่มีเรื่องร้องเรียนมลพิษทางเสียง	☐ การแก้ไขสำเร็จมากกว่า ร้อยละ ๕๐ (๑ คะแนน) ☐ การแก้ไขสำเร็จมากกว่า ร้อยละ ๗๕ (๒ คะแนน) ☐ ไม่มีปัญหา/ไม่มีเรื่องร้องเรียน (๓ คะแนน)
เอกสารหลักฐาน - ข้อมูลแสดงแหล่งกำเนิดมลพิษอากาศในพื้นที่ - ข้อมูลรายงานกิจกรรมการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนสถานการณ์ การให้ข้อมูลคำแนะนำในการดูแลสุขภาพประชาชนในพื้นที่ด้วยวิธีการต่าง ๆ (พร้อมภาพประกอบ) - ข้อมูลผลกระทบต่อสุขภาพจากฝุ่นละอองในพื้นที่ (โรคหรืออาการที่เกี่ยวข้อง) จากฐานข้อมูลสุขภาพกระทรวงสาธารณสุข หรือ Health Data Center หรือข้อมูลจากระบบ ๔HealthPM๒.๕ - แผนหรือนโยบาย หรือมาตรการ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นในการควบคุมกิจการหรือกิจกรรมที่เป็นแหล่งกำเนิด PM๒.๕ ในท้องถิ่น - ข้อบัญญัติท้องถิ่นเพื่อควบคุม กำกับแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
- รายงานกิจกรรมรณรงค์ลดมลพิษทางอากาศ ในชุมชน เช่น ลดการเผา ตรวจควันดำ หรือเพิ่มพื้นที่สีเขียว หรือมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมในพื้นที่เพื่อช่วยลดมลพิษทางอากาศ เช่น เกษตรปลอดการเผา (พร้อมภาพประกอบ) - รายงานกิจกรรมลดและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากฝุ่นละอองในพื้นที่ เช่น การสนับสนุน หน้ากากป้องกันฝุ่น มุ้งสูฝุ่น ห้องปลอดฝุ่น เป็นต้น หรือใบประกาศประเมินรับรองห้องปลอดฝุ่น จากกรมอนามัย (พร้อมภาพประกอบ) - รายงานสถานการณ์ PM_{2.5} และจำนวนวันที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานในรอบ ๑ ปี (๑ มกราคม-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖ หรือ ๑ มกราคม-๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗) โดยเทียบข้อมูลตามมาตรฐาน PM_{2.5} ในบรรยากาศโดยทั่วไป เฉลี่ย ๒๔ ชั่วโมง ของประเทศไทย ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
** ค่ามาตรฐานเท่ากับที่ ๓๗.๕ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร **	
แหล่งข้อมูล - ข้อมูลการตรวจวัด PM_{2.5} สามารถใช้ข้อมูลจากการตรวจวัดคุณภาพอากาศที่เป็นวิธีมาตรฐาน (Reference Method) วิธีเทียบเท่า (Equivalent Method) จากกรมควบคุมมลพิษ/กรุงเทพมหานคร หรือ วิธีการตรวจวัดด้วยดาวเทียมจาก GISTDA หรือ วิธีตรวจวัดคุณภาพอากาศแบบเซนเซอร์ (Sensor) จากหน่วยงาน/สถาบันการศึกษา โดยสามารถสืบค้น PM_{2.5} ได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น (๑) กรมควบคุมมลพิษ Link : http://air4thai.pcd.go.th (๒) กรุงเทพมหานคร Link : https://www.bangkokairquality.com/ (๓) GISTDA Link : https://pm๒๕.gistda.or.th/ (๔) Dust boy Link : https://www.cmuccdc.org/daily (๕) CMAQH Link : https://www.ntaqhi.info (๖) สถาบันวิจัยและนวัตกรรมดิจิทัล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ Link : https://airsouth.things.in.th/ (๗) Air Quality Information Center Link : https://pm๒_๕.nrct.go.th/ (๘) SENSOR FOR ALL Link : https://sensorforall.eng.chula.ac.th/ - ฐานข้อมูลเพื่อการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากฝุ่นละออง สามารถใช้ข้อมูลการป่วยด้วยโรคที่เกี่ยวข้องกับมลพิษทางอากาศ และอาการจากการสัมผัสฝุ่นละออง และพฤติกรรมการป้องกันฝุ่นละออง โดยสามารถสืบค้นได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น (๑) ๔HealthPM_{2.5} Link : https://๔health.anamai.moph.go.th/index (๒) Health Data Center (HDC) กระทรวงสาธารณสุข Link : https://hdcservice.moph.go.th/hdc/main/index.php → กลุ่มรายงานมาตรฐาน → สถานะสุขภาพ → การป่วยด้วยโรคจากมลพิษทางอากาศ (๓) ห้องปลอดฝุ่น Link : https://podfooon.anamai.moph.go.th/	

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง - มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ปัญหามลพิษอากาศในพื้นที่อย่างถูกต้อง และเป็นระบบ - การใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในการวางแผน เช่น ข้อมูลจากรายงาน ข้อมูลจากแอปพลิเคชันหรืออื่น ๆ - มีแผนงาน กิจกรรมการป้องกัน ฝุ่นละออง และประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษอากาศ - มีการดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการมลพิษทางอากาศ เช่น ส่งเสริมจัดระบบจราจร ที่มีประสิทธิภาพเพื่อลดมลพิษทางอากาศบนท้องถนน การสร้างความรู้และความเข้าใจแก่เกษตรกร ในการเตรียมพื้นที่การเกษตร เครือข่ายฝุ่นละออง ฯลฯ - การเผยแพร่ ให้ความรู้ สร้างความตระหนัก ในการรักษาสุขภาพเพื่อป้องกันผลกระทบจากมลพิษอากาศ ให้แก่ประชาชน ตลอดจนความรู้ในการตรวจสอบคุณภาพอากาศด้วยตนเอง - มีการติดตามประเมินผลการจัดการมลพิษอากาศในพื้นที่ เช่น ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับมลพิษอากาศลดลง	

ตัวชี้วัดที่ ๑๒ การจัดการสิ่งปฏิกูล

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม สิ่งปฏิกูล หมายถึง อุจจาระหรือปัสสาวะของคนหรือสิ่งอื่นใดที่ปนเปื้อนอุจจาระหรือปัสสาวะ การกำจัดสิ่งปฏิกูลอย่างถูกสุขลักษณะ หมายถึง การกำจัดหรือบำบัดสิ่งปฏิกูลในระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล ที่ถูกหลักสุขาภิบาล เช่น ระบบบ่อบำบัดน้ำเสียหรือระบบหมัก แก๊สชีวภาพ ระบบบ่อบำบัดน้ำเสีย หรือระบบอื่นใด ที่เหมาะกับการกำจัดสิ่งปฏิกูล ทั้งนี้ น้ำทิ้ง และกากตะกอนที่ผ่านระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลต้องได้มาตรฐาน ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องกำหนดปริมาณไขมันในอาหาร และแบคทีเรียอีโคไล (Escherichia Coli) และวิธีการเก็บตัวอย่าง และการตรวจหาไขมันในอาหาร และแบคทีเรีย อีโคไล (Escherichia Coli) ในน้ำทิ้ง และกากตะกอนที่ผ่านระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลแล้ว พ.ศ. ๒๕๖๑ การจัดการสิ่งปฏิกูล หมายถึง กระบวนการดำเนินการตั้งแต่ระบบการรองรับ การเก็บ การขน และการกำจัด สิ่งปฏิกูล โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีข้อบัญญัติท้องถิ่น เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูล และมีบริการ เก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูล ด้วยรูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลด้วยตนเอง ๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ดำเนินการ เก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลภายใต้ข้อตกลงร่วมกัน ๓) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบให้บุคคลดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล ภายใต้การควบคุม ดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น ๔) ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล โดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ EHA ๓๐๐๒ หมายถึง การประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation) กระบวนการ การจัดการสิ่งปฏิกูล	

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. มีเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติท้องถิ่น ด้านการจัดการสิ่งปฏิกูล ๒. มีบริการเก็บ ขน สิ่งปฏิกูล อย่างถูกสุขลักษณะ ๓. มีการกำจัดสิ่งปฏิกูลอย่างถูกสุขลักษณะ ๔. ไม่พบปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูล หรือการลักลอบทิ้งสิ่งปฏิกูล ในพื้นที่หรือหากมีการร้องเรียนสามารถแก้ไขและจัดการปัญหาได้	☐ ใช่ (๑ คะแนน) ☐ ไม่ใช่ (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละ รายประเด็นการพิจารณา)
๕. มีการเฝ้าระวังการปนเปื้อนจากน้ำทิ้งและ กากตะกอนที่ผ่านระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล ๖. มีการใช้ประโยชน์จาก สิ่งปฏิกูลที่ผ่านการกำจัดอย่างถูกหลักสุขาภิบาล	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละ รายประเด็นการพิจารณา)
๗. ผ่านการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมด้านการจัดการสิ่งปฏิกูล EHA ๓๐๐๒	☐ ไม่มี (๐ คะแนน) ☐ ระดับพื้นฐาน (๑ คะแนน) ☐ ระดับดี (๒ คะแนน) ☐ ระดับดีมาก (๓ คะแนน)
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติท้องถิ่น เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูล • รายงานผลการดำเนินงานการจัดการสิ่งปฏิกูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น • แบบเอกสารกำกับการขนสิ่งปฏิกูล • ภาพถ่ายประกอบการดำเนินงาน เช่น ภาพถ่ายการเก็บ ขนสิ่งปฏิกูล ภาพถ่ายระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล • บันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานในการดำเนินการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล • ใบอนุญาตประกอบกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูล • แบบรับรองผลการประเมิน EHA • รายงานผลการตรวจหาปริมาณไข้หวัดใหญ่และแบคทีเรียอีโคไล (Escherichia Coli) ในน้ำทิ้งและกากตะกอนที่ผ่านระบบกำจัดสิ่งปฏิกูล • ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการสิ่งปฏิกูลอย่างถูกสุขลักษณะตามกฎหมายกระทรวงสุขลักษณะการจัดการสิ่งปฏิกูล พ.ศ. ๒๕๖๑	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง • มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ปัญหาสิ่งปฏิกูลในพื้นที่อย่างถูกต้อง และเป็นระบบ • การใช้ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการวางแผน เช่น ข้อมูลจากรายงาน ข้อมูลจากแอปพลิเคชันหรืออื่น ๆ • มีแผนงาน กิจกรรมการป้องกัน เฝ้าระวัง และประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจากสิ่งปฏิกูล • มีการดำเนินการอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งปฏิกูลอย่างเป็นระบบ เช่น การบริการเก็บ การขนและการกำจัด • การเผยแพร่ ให้ความรู้ สร้างความตระหนัก ในการจัดการสิ่งปฏิกูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ครั้วเรือนร้านค้า ตลาด ให้แก่ประชาชน	

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
- มีระบบแผนที่แสดงตำแหน่งแหล่งกำเนิดสิ่งปฏิกูล พร้อมทั้งนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน - มีการติดตามประเมินผลการจัดการสิ่งปฏิกูลในพื้นที่ เช่น ปริมาณสิ่งปฏิกูลที่ลดลง ค่าใช้จ่ายในการจัดการลดลง ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหาสิ่งปฏิกูลลดลง ฯลฯ - รายงานข้อมูลสิ่งปฏิกูลในครัวเรือน และสิ่งปฏิกูลจากแหล่งสาธารณะในพื้นที่ให้ผู้บริหาร และประชาชนทราบ	

ตัวชี้วัดที่ ๑๓ การจัดการและอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม พื้นที่สีเขียว หมายถึง พื้นที่ธรรมชาติ และพื้นที่ที่มนุษย์สร้างขึ้น หรือกำหนดขึ้นในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปกคลุมด้วยพืชพรรณเป็นองค์ประกอบหลัก มีประโยชน์ เพื่อสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ การดำรงชีวิต และคุณภาพชีวิตของประชาชน แบ่งออกเป็น ๖ ประเภท ได้แก่ - พื้นที่สีเขียวสาธารณะ เช่น สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ สนามเด็กเล่น - พื้นที่สีเขียวอรรถประโยชน์ ประกอบด้วย - พื้นที่สีเขียวส่วนบุคคล เช่น สวนในโครงการพัฒนาของเอกชน สวนในบ้านและอาคารพักอาศัย - พื้นที่สีเขียวในสถาบัน เช่น แหล่งประวัติศาสตร์ สถาบันการศึกษา สถาบันราชการ - พื้นที่สีเขียวในพื้นที่สาธารณูปการ เช่น พื้นที่ฝังกลบขยะ พื้นที่รอบบ่อบำบัดน้ำเสีย - พื้นที่สีเขียวที่เป็นริ้วยาวตามแนวสาธารณูปการ เช่น พื้นที่ริมทางสัญจรทางบก บริเวณริมทาง เกาะกลางถนน เขตทางรถไฟ และพื้นที่ริมทางสัญจรทางน้ำ บริเวณริมแม่น้ำ คลองชลประทาน - พื้นที่สีเขียวเพื่อเศรษฐกิจของชุมชน เช่น พื้นที่สีเขียวที่เป็นแหล่งผลิตอาหารแก่ชุมชน ประเภท ไร่ นา สวนผลไม้ พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ - พื้นที่สีเขียวธรรมชาติ เช่น พื้นที่สีเขียวบนเนินเขา พรุ แหล่งน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ - พื้นที่สีเขียวที่ยังไม่มีการใช้ประโยชน์ หรือรอการพัฒนา เช่น พื้นที่สีเขียวที่ปล่อยรกร้าง	
การจัดการและอนุรักษ์พื้นที่สีเขียว - มีการสำรวจและจัดทำข้อมูลพื้นที่สีเขียวในพื้นที่เมือง - มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการและอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวในพื้นที่เมือง - มีการดำเนินการอย่างมีส่วนร่วม ภาคีเครือข่ายในการอนุรักษ์ และพัฒนาพื้นที่สีเขียวให้เกิดประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต เศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)
๔. สัดส่วนของพื้นที่สีเขียวต่อพื้นที่เมือง สำหรับเทศบาลนครและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ พื้นที่สีเขียวยั่งยืนในเขตเมืองและชุมชนน้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อพื้นที่เมือง พื้นที่สีเขียวยั่งยืนในเขตเมืองและชุมชนร้อยละ ๑๐-๑๕ ต่อพื้นที่เมือง พื้นที่สีเขียวยั่งยืนในเขตเมืองและชุมชนมากกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อพื้นที่เมือง	☐ น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อพื้นที่เมือง (๑ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๑๐-๑๕ ต่อพื้นที่เมือง (๒ คะแนน) ☐ มากกว่าร้อยละ ๑๕ ต่อพื้นที่เมือง (๓ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
สำหรับเทศบาลเมือง พื้นที่สีเขียวยั่งยืนในเขตเมืองและชุมชนน้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อพื้นที่เมือง พื้นที่สีเขียวยั่งยืนในเขตเมืองและชุมชนร้อยละ ๑๐-๒๐ ต่อพื้นที่เมือง พื้นที่สีเขียวยั่งยืนในเขตเมืองและชุมชนมากกว่าร้อยละ ๒๐ ต่อพื้นที่เมือง สำหรับเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พื้นที่สีเขียวยั่งยืนในเขตเมืองและชุมชนน้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อพื้นที่เมือง พื้นที่สีเขียวยั่งยืนในเขตเมืองและชุมชนร้อยละ ๑๐-๒๕ ต่อพื้นที่เมือง พื้นที่สีเขียวยั่งยืนในเขตเมืองและชุมชนมากกว่าร้อยละ ๒๕ ต่อพื้นที่เมือง	
๕. สัดส่วนของพื้นที่สีเขียวสาธารณะต่อประชากร - มีค่าเฉลี่ยพื้นที่สีเขียวของเมือง/ชุมชน ๙-๑๕ ตร.ม.ต่อประชากร ๑ คน (๑ คะแนน) - มีค่าเฉลี่ยพื้นที่สีเขียวของเมือง/ชุมชนมากกว่า ๑๕ ตร.ม.ต่อประชากร ๑ คน (๒ คะแนน)	☐ ๑ คะแนน ☐ ๒ คะแนน
เอกสารหลักฐาน - ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ - ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน - ข้อมูลสถิติ/รายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อรับทราบ - เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ - ภาพ screen capture ข้อมูลในระบบฐานข้อมูลพื้นที่สีเขียวต่าง ๆ - เอกสารแสดงการร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น ๆ - แผนที่เทศบาล/อบต. แสดงที่ตั้งของพื้นที่สีเขียวในเมือง	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง - มีการสำรวจและวิเคราะห์สัดส่วนพื้นที่สีเขียวต่อประชากร หรือการจัดทำแผนอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่สีเขียว - ดำเนินกิจกรรมอย่างมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่สีเขียว เช่น การขึ้นทะเบียนต้นไม้ การปลูกป่า การพัฒนาสวนสาธารณะ การสำรวจข้อมูลพื้นที่สีเขียวและต้นไม้ในพื้นที่ ฯลฯ - มีระบบแผนที่แสดงตำแหน่งของพื้นที่สีเขียว และการใช้ประโยชน์ พร้อมทั้งนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน - การรณรงค์ให้เพิ่มพื้นที่สีเขียวในชุมชนทั้งพื้นที่สาธารณะและพื้นที่สีเขียวย่อยรอบอาคาร - ส่งเสริมการใช้ประโยชน์พื้นที่สีเขียวทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เช่น การพักผ่อนหย่อนใจ การทำกิจกรรมนันทนาการ การส่งเสริมการปลูกไม้ผลในพื้นที่สาธารณะ ฯลฯ - ส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากพื้นที่สีเขียวทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม - ประเมินผลการใช้ประโยชน์จากพื้นที่สีเขียวร่วมกับประชาชน ชุมชน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง - รายงานผลการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่สีเขียว ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากพื้นที่สีเขียวให้ผู้บริหารและประชาชนทราบ	

ตัวชี้วัดที่ ๑๔ การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมในการจัดหา และพัฒนาการใช้เพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ การอนุรักษ์ และฟื้นฟูแหล่งน้ำให้คงอยู่ และมีใช้อย่างยั่งยืน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากทรัพยากรน้ำ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ	
๑. มีเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติท้องถิ่น ในการป้องกันน้ำท่วม และจัดการ การระบายน้ำ หรือ ภัยแล้งหรือการรุกตัวของน้ำเค็ม ๒. มีข้อมูลพื้นที่เสี่ยงในการเกิดน้ำท่วม หรือภัยแล้ง และพื้นที่ประสบภัยแล้ง ซ้ำซาก หรือการรุกตัวของน้ำเค็ม ๓. มีแผนปฏิบัติการป้องกันน้ำท่วม การจัดการระบายน้ำ การลดผลกระทบ จากน้ำท่วม รวมทั้งการช่วยเหลือ และฟื้นฟูกรณีเกิดน้ำท่วม ๔. มีแผนปฏิบัติการป้องกันและลดผลกระทบของภัยแล้ง ๕. มีแผนป้องกันและลดมลพิษในกรณีอุทกภัย ๖. มีการจัดทำแผนการอนุรักษ์ และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อรักษาระบบนิเวศ ๗. มีกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์น้ำและดูแลรักษาระบบนิเวศ ๘. มีการให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์น้ำ หรือความเสี่ยงการเกิดอุทกภัย การป้องกันน้ำท่วม และการจัดการระบายน้ำ แก่ภาคประชาชน ๙. สำนักงานเทศบาลหรือ อบต. มีการใช้อุปกรณ์ใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ๑๐. สำนักงานเทศบาลหรือ อบต. มีมาตรการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ๑๑. การพัฒนาระบบ/แหล่งน้ำสำรอง เพื่อให้บริการในสถานการณ์ภัยแล้ง ๑๒. มีการดำเนินการและส่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันน้ำท่วม จัดการการระบายน้ำและลดผลกระทบจากน้ำท่วม ๑๓. การตรวจสอบพื้นที่เพื่อจัดการสภาพแวดล้อมของแหล่งน้ำของเมือง เพื่อรองรับในการป้องกันน้ำท่วมและจัดการการระบายที่มีประสิทธิภาพ อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละ รายประเด็นการพิจารณา)
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ • ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน • ข้อมูลสถิติ/รายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อรับทราบ • เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ • เอกสารแสดงการร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น ๆ • แผนที่เทศบาล/อบต. แสดงพื้นที่ที่มีความเสี่ยง • แผนงาน/แผนปฏิบัติการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง • การจัดทำแผนงานด้านการบริหารจัดการน้ำ การใช้น้ำ และอนุรักษ์น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ • การพัฒนาระบบ/แหล่งน้ำสำรอง เพื่อให้บริการในสถานการณ์ภัยแล้ง • มีการสำรวจ ติดตาม ประเมิน และวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการน้ำ การจัดหา น้ำสะอาด การพัฒนา และดูแลแหล่งน้ำสำหรับการอุปโภค บริโภค ให้เพียงพอสำหรับประชาชน ฯลฯ • มีมาตรการ/แผนงาน การป้องกันน้ำท่วม และจัดการการระบายน้ำ หรือ ภัยแล้ง หรือ การรुकล้าของน้ำเค็ม • มีการให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์น้ำ หรือความเสี่ยงการเกิดอุทกภัย การป้องกันน้ำท่วม และการจัดการการระบายน้ำ แก่ภาคประชาชน • ส่งเสริมการใช้อุปกรณ์ประหยัดน้ำ การใช้อุปกรณ์ใช้น้ำ/มาตรการการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ • การมีส่วนร่วมในการป้องกันน้ำท่วม จัดการการระบายน้ำ และลดผลกระทบจากน้ำท่วม • การตรวจสอบพื้นที่เพื่อจัดการสภาพแวดล้อมของแหล่งน้ำของเมืองเพื่อรองรับในการป้องกันน้ำท่วม และจัดการการระบายน้ำที่มีประสิทธิภาพ • การดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมในการให้ความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้แก่ชุมชน ทั้งภาคการผลิต และภาคบริการในการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ • ส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพแก่ประชาชน เช่น รณรงค์ และให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์น้ำ การดูแลรักษาระบบนิเวศน้ำ เช่น กิจกรรมนกกินปลาน้ำ	

ตัวชี้วัดที่ ๑๕ การส่งเสริมการใช้พลังงานและเชื้อเพลิงอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม พลังงานแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ (๑) พลังงานสิ้นเปลือง ซึ่งเป็นพลังงานที่ใช้แล้วหมดไป ซึ่งรวมถึง ถ่านหิน หินน้ำมัน ทรายน้ำมัน น้ำมันดิบ น้ำมันเชื้อเพลิง และก๊าซธรรมชาติ (๒) พลังงานหมุนเวียน หมายความว่า พลังงานที่ได้จากไม้ พืน แกลบ กากอ้อย ชีวมวล น้ำ แสงอาทิตย์ ลม และคลื่น เชื้อเพลิง แบ่งออกเป็น (๑) เชื้อเพลิงเหลว หมายรวมถึง น้ำมันเบนซิน น้ำมันก๊าด น้ำมันดีเซลน้ำมันเตา น้ำมันไบโอดีเซล (๒) เชื้อเพลิงแข็ง ได้แก่ ถ่านหิน ถ่านโค้ก ถ่านไม้ หินน้ำมัน (๓) เชื้อเพลิงก๊าซ ได้แก่ ก๊าซชีวมวล ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซหุงต้ม เชื้อเพลิงเคมี เชื้อเพลิงชีวภาพ	
๑. มีการให้ความรู้ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนใช้พลังงานและเชื้อเพลิงอย่างมีประสิทธิภาพ ๒. มีการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนหรือพลังงานทางเลือกที่มีศักยภาพในท้องถิ่น ๓. มีการส่งเสริมหรือความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ ให้ใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ๔. มีการส่งเสริมภาคประชาชน หน่วยงานภาครัฐ สถานประกอบการ และศาสนสถานในการลดใช้พลังงาน	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๕. สำนักงานเทศบาลหรือ อบต. มีการดำเนินกิจกรรม Green Office ๖. สำนักงานเทศบาลหรือ อบต. มีการใช้พลังงานทดแทนหรือพลังงานทางเลือก ๗. ปรับปรุงความคล่องตัวของระบบจราจร หรือเพิ่มเส้นทางการจราจร ๘. ปรับปรุงระบบขนส่งมวลชนสาธารณะให้ครอบคลุมพื้นที่สำคัญของเมือง ๙. มีการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในระดับองค์กร หรือในระดับเมือง ฯลฯ ๑๐. มีข้อมูล/สถิติปริมาณการใช้ไฟฟ้าและพลังงานของเมืองที่ลดลงได้	
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ • ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน • ข้อมูลสถิติ/รายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อรับทราบ • เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ • เอกสารแสดงการร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น ๆ • ผลการประเมิน Green Office/คาร์บอนฟุตพริ้นท์เมือง/องค์กร	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง • การสำรวจ ติดตาม ประเมิน และวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการพลังงาน (ไฟฟ้า และน้ำมันเชื้อเพลิง) • การจัดทำแผนงานด้านการใช้ และอนุรักษ์พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ • การดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมในการให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้แก่ชุมชน ภาคผลิต และบริการ ในการอนุรักษ์พลังงาน และใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ • โครงการจัดทำแผนงานด้านการใช้พลังงานทางเลือก เช่น หลอดไฟแสงอาทิตย์ในทางสาธารณะ การติดตั้งโซลาร์เซลล์เพื่อผลิตพลังงานให้แก่อาคาร • การประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในระดับองค์กร หรือในระดับเมือง	

ตัวชี้วัดที่ ๑๖ การส่งเสริมการผลิต บริโภค และการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม การปรับปรุงพฤติกรรมของการผลิต การให้บริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึง การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ การประหยัด พลังงาน และเชื้อเพลิง การเลือกซื้อ เลือกใช้ สินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การคัดแยก และลดปริมาณขยะ การจัดการน้ำเสียก่อนปล่อยออกสู่สิ่งแวดล้อม ของสถานประกอบการ อาคาร สำนักงาน ร้านค้า ร้านอาหาร โรงแรม ห้างสรรพสินค้า ตลาด โรงเรียน วัด มัสยิด และสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมทั้งการปรับปรุงพฤติกรรมของผู้บริโภคให้มีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	
๑. เทศบาลหรือ อบต. มีการส่งเสริม/ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง สินค้าและ บริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๒. มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ มีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๓. มีการสนับสนุนและส่งเสริมภาคอุตสาหกรรม ผู้ผลิตและบริการที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม (การรับรองการดำเนินงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สถานประกอบการที่ได้รับสิทธิบัตรสีเขียว) ๔. มีการสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ๕. มีการสนับสนุนและส่งเสริมการเกษตรที่ยั่งยืน เกษตรอินทรีย์ เกษตร ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๖. มีการจัดให้มีตลาดสีเขียว/ตลาดที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในชุมชน/เมือง	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละ รายการประเด็นการพิจารณา)
๗. ร้อยละหน่วยงานและสถานประกอบการในพื้นที่ได้รับการรับรอง ด้านการผลิตและการให้บริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ สำนักงาน สีเขียว โรงแรมสีเขียว ตลาดสดสีเขียวสินค้าฉลากเขียว วัดและมัสยิด สีเขียว หรือมาตรฐานสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ อันเป็นผลมาจากการส่งเสริมของเมือง ๘. ร้อยละหมู่บ้าน/ชุมชนในเขตที่มีการขับเคลื่อนกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมหรือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๙. ร้อยละสถานศึกษาทุกสังกัดที่มีการขับเคลื่อนกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	☐ ร้อยละ ๑-๒๐ (๑ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๒๑-๔๐ (๒ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๔๑-๖๐ (๓ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๖๑-๘๐ (๔ คะแนน) ☐ ร้อยละ ๘๑ ขึ้นไป (๕ คะแนน)

ตัวชี้วัดที่ ๑๖ การส่งเสริมการผลิต บริโภค และการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การพิจารณาเพิ่มเติมสำหรับประเภทพื้นที่เขตเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. โรงงาน/สถานประกอบการที่มีการออกแบบหรือปรับปรุงอาคารและ/หรือระบบภายในที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ/หรือประหยัดพลังงาน • น้อยกว่า ๕% ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทั้งหมด • ๕-๑๐% ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทั้งหมด • ๑๑-๒๐% ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทั้งหมด • ๒๑-๓๐% ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทั้งหมด • มากกว่า ๓๐% ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทั้งหมด	☐ น้อยกว่า ๕% (๑ คะแนน) ☐ ๕-๑๐% (๒ คะแนน) ☐ ๑๑-๒๐% (๓ คะแนน) ☐ ๒๑-๓๐% (๔ คะแนน) ☐ มากกว่า ๓๐% (๕ คะแนน)
๒. โรงงาน/สถานประกอบการที่มีการใช้วัตถุดิบและการบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-Product /Eco-Service) • น้อยกว่า ๕% ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทั้งหมด • ๕-๑๐% ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทั้งหมด • ๑๑-๒๐% ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทั้งหมด • ๒๑-๓๐% ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทั้งหมด • มากกว่า ๓๐% ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทั้งหมด	☐ น้อยกว่า ๕% (๑ คะแนน) ☐ ๕-๑๐% (๒ คะแนน) ☐ ๑๑-๒๐% (๓ คะแนน) ☐ ๒๑-๓๐% (๔ คะแนน) ☐ มากกว่า ๓๐% (๕ คะแนน)
๓. โรงงาน/สถานประกอบการที่มีกระบวนการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-Process) หรือได้รับการรับรองโรงงานอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Factory) หรือร้อยละของจำนวนโรงงานที่ได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว (Green industry : GI) ตั้งแต่ระดับที่ ๓ ขึ้นไป หรือ CSR Beginner หรือ Green Hotel หรือ CFO หรือระบบการจัดการอื่นที่เทียบเท่า • น้อยกว่า ๕% ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทั้งหมด • ๕-๑๐% ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทั้งหมด • ๑๑-๒๐% ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทั้งหมด • ๒๑-๓๐% ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทั้งหมด • มากกว่า ๓๐% ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทั้งหมด	☐ น้อยกว่า ๕% (๑ คะแนน) ☐ ๕-๑๐% (๒ คะแนน) ☐ ๑๑-๒๐% (๓ คะแนน) ☐ ๒๑-๓๐% (๔ คะแนน) ☐ มากกว่า ๓๐% (๕ คะแนน)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ • ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน • ข้อมูลสถิติ/รายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อรับทราบ • เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ • เอกสารแสดงการร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น ๆ • งบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว • หลักฐานแสดงการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น สินค้า ผลิตภัณฑ์ สถานประกอบการ ตลาด สำนักงาน โรงแรม ร้านอาหาร หน่วยงานราชการ วัด มัสยิดและสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ • รายงานจากโรงงานอุตสาหกรรม สถานประกอบการ กรมโรงงานอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมจังหวัด การนิคมอุตสาหกรรม สภาอุตสาหกรรม/หอการค้าจังหวัด	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง • มีการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในระดับองค์กร (สำนักงานเทศบาล/สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล) • มีกิจกรรมด้านการส่งเสริมการผลิต การบริโภค หรือบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว การเลือกใช้บริการ จ้างเหมาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ฯลฯ • จัดทำข้อมูลรายชื่อหน่วยงาน และสถานประกอบการในพื้นที่ อาทิ หน่วยงานราชการ เอกชน สถานประกอบการ ร้านค้า ร้านอาหาร โรงเรียน วัด ฯลฯ • การดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการผลิต บริโภค หรือบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมการใช้สินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เลือกใช้บริการ/สถานประกอบการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จัดตลาดนัดสีเขียว เป็นต้น • มีกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้แก่หน่วยงาน และสถานประกอบการในพื้นที่ถึงความสำคัญของการผลิตและการให้บริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และประโยชน์ของการขอการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม • ส่งเสริมให้หน่วยงานและสถานประกอบการเข้าร่วมโครงการด้านสิ่งแวดล้อม หรือขอการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม สินค้าหลากหลาย สำนักงานสีเขียว วัด และมัสยิดสีเขียว โรงแรมสีเขียว ตลาดสดสีเขียว หรือมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เป็นต้น โดยเทศบาล/อบต. ให้การส่งเสริมในการดำเนินงาน หรือจัดทำเครือข่าย หรือจัดทำ MOU กับหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการ • สนับสนุนการสร้างเครือข่ายอาหารพื้นถิ่นกับองค์กรในพื้นที่ เช่น MOU ระหว่างกลุ่มผู้ผลิตข้าวปลอดภัยกับโรงเรียน หรือโรงพยาบาล เพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากภาคขนส่ง และส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน • ส่งเสริมการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์ในหน่วยงานและสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ	

ตัวชี้วัดที่ ๑๗ ความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม ความหลากหลายทางชีวภาพ หมายถึง การมีสิ่งมีชีวิตนานาชนิด นานาพันธุ์ในระบบนิเวศอันเป็น แหล่งที่อยู่อาศัย ซึ่งมีมากมาย และแตกต่างกันทั่วโลกหรือ การที่มีชนิดพันธุ์(species) สายพันธุ์ (genetic) และระบบนิเวศ (ecosystem) ที่แตกต่างหลากหลายบนโลก ความหลากหลายทางชีวภาพระหว่างสายพันธุ์ คือ ความแตกต่างระหว่างพันธุ์พืช และสัตว์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการเกษตร ความหลากหลายทางชีวภาพระหว่างชนิดพันธุ์ สามารถพบเห็นได้โดยทั่วไปถึงความแตกต่างระหว่างพืช และสัตว์แต่ละชนิด ความหลากหลายทางชีวภาพระหว่างระบบนิเวศ สามารถเห็นได้จากความแตกต่างระหว่างระบบนิเวศประเภทต่าง ๆ เช่น ภูเขา ทะเล หนอง	
๑. มีเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติท้องถิ่น ด้านการจัดการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง ๒. มีแผนงานด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง ๓. มีมาตรการ/กฎระเบียบ ในการอนุรักษ์และคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพ ๔. มีการสงวน/อนุรักษ์พื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติของเมือง ๕. มีการดำเนินการและส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช พันธุ์ไม้ท้องถิ่น พันธุ์ไม้ดั้งเดิม พันธุ์ไม้หายาก และพันธุ์ไม้ที่มีคุณค่า ๖. มีการดำเนินการและส่งเสริมอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ที่หายาก มีคุณค่า หรืออยู่ในสภาพธรรมชาติ ๗. มีกิจกรรมในการส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในเมืองในสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๘. มีการจัดทำฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง ๙. มีเครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์/ฟื้นฟู/เฝ้าระวัง ติดตาม สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพพื้นที่เปราะบางเชิงนิเวศ ๑๐. มีกลไกการส่งเสริมความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการอนุรักษ์/เฝ้าระวัง/ฟื้นฟู/ติดตามสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ • แผนงาน/โครงการ ประจำปี • ประกาศกฎ ระเบียบ มาตรการ คำสั่ง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง • ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน • ข้อมูลสถิติ/รายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อรับทราบ • เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ • เอกสารแสดงการร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น ๆ • เอกสารแสดงถึงฐานข้อมูล/ภาพ screen capture ฐานข้อมูล • รายงานการประชุมที่เกี่ยวข้อง	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง • มีการสำรวจ วิเคราะห์พื้นที่ ความหลากหลายทางชีวภาพในเมืองที่มีความสำคัญ และจัดทำฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบ • มีการจัดทำแผนงานด้านการจัดการอนุรักษ์ และคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง • ทำปฏิทินความหลากหลายทางชีวภาพ แผนผังภูมิปัญญาท้องถิ่น แผนที่เดินดิน • การดำเนินงานอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในเมือง (พันธุ์พืช สัตว์ ระบบนิเวศ) • จัดกิจกรรมด้านการเผยแพร่ การสร้างการรับรู้ การสร้างความตระหนัก ถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติให้แก่บุคลากรของเทศบาล/อบต. ชุมชน และประชาชนทั่วไป • การส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ • เครือข่ายความร่วมมือในการอนุรักษ์/ฟื้นฟู/เฝ้าระวัง ติดตาม สถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพพื้นที่เปราะบางเชิงนิเวศ • การส่งเสริมความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ ในการอนุรักษ์/เฝ้าระวัง/ฟื้นฟู/ติดตามสถานการณ์ ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ	

ตัวชี้วัดที่ ๑๘ การส่งเสริมเมืองคาร์บอนต่ำ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม เมืองที่มีกระบวนการ กิจกรรม การดำเนินงานร่วมกับภาคีทุกภาคส่วนเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมการพัฒนาเมืองต่าง ๆ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของเมือง การจัดทำแผนการลดก๊าซเรือนกระจกของเมือง และรายงานการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของเมือง	
๑. มีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของเมือง ๒. มีฐานข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของเมืองที่ได้จัดทำอย่างเป็นระบบ ๓. มีนโยบายและเป้าหมายในการร่วมขับเคลื่อนสู่เมืองคาร์บอนต่ำ ๔. มีการกำหนดเป้าหมายที่จะลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ของเมือง ๕. มีแผนปฏิบัติการ/แผนงานการจัดการเมืองคาร์บอนต่ำลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของเมือง ๖. มีการจัดตั้งคณะทำงานของเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๗. มีกิจกรรมการให้ความรู้/ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเมืองคาร์บอนต่ำแก่ภาคส่วนต่าง ๆ ในเมืองและชุมชน ๘. บุคลากรเจ้าหน้าที่ของเมืองได้รับการอบรม/เข้าร่วมกิจกรรมการให้ความรู้/ความเข้าใจจากหน่วยงานและองค์กรภายนอก เกี่ยวกับการจัดการเมืองคาร์บอนต่ำ ๙. มีกิจกรรมรณรงค์ ส่งเสริม การดำเนินงาน และมาตรการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของเมือง ๑๐. มีกิจกรรม/โครงการ ลดก๊าซเรือนกระจก ๑๑. มีการติดตาม ประเมินผล และจัดทำข้อมูลของเมืองในด้านการขับเคลื่อนสู่เมืองคาร์บอนต่ำ	☐ ใช่ (๑ คะแนน) ☐ ไม่ใช่ (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ • แผนงาน/โครงการ ประจำปี • ประกาศกฎ ระเบียบ มาตรการ คำสั่ง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง • ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน • ข้อมูลสถิติ/รายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อรับทราบ • เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ • เอกสารแสดงการร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น ๆ • เอกสารแสดงถึงฐานข้อมูล/ภาพ screen capture ฐานข้อมูล • รายงานการประชุมที่เกี่ยวข้อง	

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง - จัดทำแผนงาน นโยบาย และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของเมือง และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนมีการรายงานผลอย่างต่อเนื่อง - มีการสื่อสาร/เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แผนงาน นโยบาย และเป้าหมายด้านการลดก๊าซเรือนกระจกของเมือง และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสู่สาธารณะ - มีการขับเคลื่อนกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกของเมือง เช่น การจัดการของเสีย การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน เป็นต้น - มีการติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมลดก๊าซเรือนกระจกของเมือง - การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และรณรงค์ให้ภาคประชาชน ดำเนินกิจกรรมการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้านการจัดการน้ำ การเกษตร หรือความมั่นคงทางอาหาร หรือการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมหรือการตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์ หรือการท่องเที่ยว หรือ การสาธารณสุข - มีการเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของเมือง และการจัดทำรายงานข้อมูลปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของเมือง - มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และการพร้อมรับปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	

ตัวชี้วัดที่ ๑๙ นวัตกรรมในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม นวัตกรรมเป็นสิ่งที่เกิดจากการใช้ความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ โดยอาจหมายถึงสิ่งใหม่ที่ยังไม่มีผลผลิตหรือดำเนินการ หรืออาจเป็นการรื้อฟื้นสิ่งที่มีในอดีตนำมาดัดแปลงใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดีมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ช่วยประหยัดเวลา ทรัพยากร และแรงงานได้ การนำนวัตกรรมไปใช้ ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน ได้แก่ การคิดค้น การทดลอง หรือนำร่อง และการนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ อปท. ควรนำเสนอนวัตกรรมการพัฒนาเมืองที่สอดคล้องกับท้องถิ่น และสถานการณ์การพัฒนา เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และการบริหารจัดการของเมือง ทั้งนี้นวัตกรรมจำเป็น เป็นสิ่งใหม่ สิ่งที่ดี และมีผู้นำไปใช้ โดยนวัตกรรมนี้อาจได้ ๔ ประเภท คือ ผลิตภัณฑ์ กระบวนการ การบริการ และรูปแบบการบริหารงาน การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หมายถึง กระบวนการ กิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อลดผลกระทบ ความสูญเสียและความเสียหาย จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยดำเนินการด้านใดด้านหนึ่งใน ๖ สาขาตามแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ กล่าวคือ การจัดการน้ำ การเกษตร และความมั่นคงทางอาหาร การสาธารณสุข การท่องเที่ยว การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์	

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการการแก้ไข ๒. มีการคัดเลือกองค์ความรู้ เทคนิค และวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา ๓. มีการพัฒนาและนำนวัตกรรมมาใช้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ๔. ผลจากการใช้นวัตกรรมเกิดผลประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๕. มีการประเมินผลการใช้นวัตกรรมเพื่อต่อยอดการพัฒนานวัตกรรมและพัฒนา และแก้ไขปัญหาในระยะต่อไป	☐ ใช่ (๑ คะแนน) ☐ ไม่ใช่ (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ • แผนงาน/โครงการ ประจำปี • ประกาศกฎ ระเบียบ มาตรการ คำสั่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง • ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน • ข้อมูลสถิติ/รายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อรับทราบ • เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ • เอกสารแสดงการร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น ๆ • รายงานการประชุมที่เกี่ยวข้อง	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง • การวิเคราะห์สภาพปัญหา บริบท และความต้องการการแก้ไขผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่ • สังเคราะห์ และการคัดเลือกองค์ความรู้ เทคนิค และวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา • การพัฒนานวัตกรรม และนำนวัตกรรมมาใช้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ • มีการประเมินผลการใช้นวัตกรรมเพื่อต่อยอดการพัฒนานวัตกรรมและพัฒนา และแก้ไขปัญหาในระยะต่อไป	

ตัวชี้วัดที่ ๒๐ นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนในการพัฒนาและบริหารจัดการ เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม การพัฒนาและบริหารจัดการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน กล่าวคือ การดำเนินงานด้านการพัฒนาเมืองที่ให้ความสำคัญกับด้านสิ่งแวดล้อมยั่งยืน และการพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งต้องมีความชัดเจนตั้งแต่การกำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์ เพื่อให้สามารถกำหนดเป็นแผนงาน/โครงการ และการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติจริงที่เป็นรูปธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมาย โดยสามารถใช้ตัวชี้วัดการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนเป็นเครื่องมือในการกำหนดนโยบาย และวางแผนการพัฒนาเมืองได้	
๑. ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย หรือแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นลายลักษณ์อักษรและแถลงต่อสภาเมือง โดยบูรณาการยุทธศาสตร์ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ๒. มียุทธศาสตร์การพัฒนาคอบคลุมการจัดการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยบูรณาการยุทธศาสตร์ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ๓. มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อย่างมีส่วนร่วม ๔. การประกาศนโยบาย/แผนพัฒนาท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อสาธารณะ ๕. การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ ๖. การประเมินความพึงพอใจหรือสำรวจความคิดเห็นของประชาชนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการใช้ประโยชน์ที่ดิน ๗. การติดตามนโยบายหรือแผนการพัฒนาท้องถิ่น ๘. นำผลการสำรวจความพึงพอใจหรือความคิดเห็นไปปรับปรุงนโยบาย/แผนพัฒนาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการใช้ประโยชน์ที่ดิน ๙. มีการกำหนดเป้าหมายที่วัดได้ชัดเจน (ทิศทาง จำนวน ระยะเวลา)	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละ รายการประเด็นการพิจารณา)
เอกสารหลักฐาน • วิสัยทัศน์ นโยบาย หรือแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นลายลักษณ์อักษร • หลักฐานแสดงการสื่อสารการประกาศวิสัยทัศน์ นโยบาย แผนพัฒนาท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ต่อสาธารณะ	

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
- ยุทธศาสตร์และแผนการพัฒนาท้องถิ่น - ผลการประเมินความพึงพอใจ ของประชาชนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการใช้ประโยชน์ที่ดิน - รายงานการประชุมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง - ผลการดำเนินงานตามนโยบาย/ยุทธศาสตร์	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง - มีการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย หรือแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นลายลักษณ์อักษร และแถลงต่อสภาเมือง และเผยแพร่สื่อสารต่อสาธารณะ - จัดทำยุทธศาสตร์ และแผนการพัฒนาคอบคลุมการจัดการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และกำหนดเป้าหมายที่วัดได้ชัดเจน (ทิศทาง จำนวน ระยะเวลา) - การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ - การติดตามนโยบาย หรือแผนการพัฒนาท้องถิ่น - การประเมินความพึงพอใจ หรือสำรวจความคิดเห็นของประชาชนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการใช้ประโยชน์ที่ดินรวมถึงนำผลการสำรวจมาใช้พัฒนางาน	

ตัวชี้วัดที่ ๒๑ การขับเคลื่อนการจัดการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม กระบวนการ กิจกรรม การดำเนินงาน เพื่อแปลงวิสัยทัศน์ นโยบาย และแผนงานด้านการพัฒนาและบริหารจัดการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สู่การปฏิบัติจริงที่เป็นรูปธรรม โดยมี การกำหนดโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ ภารกิจ การดำเนินงาน ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่เป็นทางการ	
๑. มีผู้บริหารเมืองกำกับดูแลด้านการจัดการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนเป็นการเฉพาะ ๒. มีการจัดตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายผู้ดำเนินการที่ชัดเจน ๓. มีการประชุมคณะทำงาน หรือการประชุมหารือระหว่างผู้ที่ได้รับมอบหมายและ ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินงานอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง โดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและประชาชน ๔. มีส่วนร่วมขับเคลื่อนโครงการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่าง ๆ กับกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมและภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายประเด็นการพิจารณา)
เอกสารหลักฐาน - ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ - แผนงาน/โครงการ ประจำปี - ประกาศกฎ ระเบียบ มาตรการ คำสั่ง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
- ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน - เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ - รายงานการประชุมที่เกี่ยวข้อง	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง - มีผู้บริหารเมืองกำกับดูแลด้านการจัดการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนเป็นการเฉพาะ - มีการจัดตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายผู้ดำเนินการที่ชัดเจน - มีการประชุมคณะทำงาน หรือการประชุมหารือระหว่างผู้ที่ได้รับมอบหมาย และผู้ที่เกี่ยวข้อง - มีส่วนร่วมขับเคลื่อนโครงการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่าง ๆ กับภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	

ตัวชี้วัดที่ ๒๒ ความโปร่งใสในการจัดการ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม ความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง การกระทำใด ๆ ขององค์กรที่แสดงออกถึงความชัดเจนตรงไปตรงมา มีการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชน การประพฤติปฏิบัติของบุคลากรตั้งอยู่บนฐานคติของความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดีต่อหน้าที่ ทั้งนี้ การกระทำใด ๆ นั้น สามารถตรวจสอบ และชี้แจงได้ ความโปร่งใสในการจัดการ หมายถึง การสร้างความเปิดเผย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงานสามารถเข้าถึงข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ มีการสื่อสาร การแสดงความรับผิดชอบ พร้อมรับการตรวจสอบ รวมทั้งมีกระบวนการในการติดตาม และประเมินผลที่ได้รับการยอมรับว่าเที่ยงตรง และเชื่อถือได้	
๑. มีช่องทางรับเรื่องร้องเรียน และการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ๒. มีการเผยแพร่กระบวนการ/ขั้นตอน ในการดำเนินงาน และการร้องเรียน เป็นลายลักษณ์อักษร ๓. มีการติดตาม และประเมินผลการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนรายปี ๔. การมีส่วนร่วมของภาคีที่เกี่ยวข้องในการติดตาม และประเมินผล ๕. มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนต่อสาธารณะ ๖. การประเมินความพึงพอใจหรือสำรวจความคิดเห็นของประชาชนด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการใช้ประโยชน์ที่ดิน ๗. นำผลการสำรวจความพึงพอใจหรือความคิดเห็นไปปรับปรุงนโยบาย/แผนพัฒนาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หรือการใช้ประโยชน์ที่ดิน	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละรายการประเด็นการพิจารณา)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๘. ระดับผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)	☐ ผ่านดีเยี่ยม (๕ คะแนน) ☐ ผ่านดี (๔ คะแนน) ☐ ผ่าน (๓ คะแนน) ☐ ต้องปรับปรุง (๒ คะแนน) ☐ ต้องปรับปรุงโดยด่วน (๑ คะแนน)
เอกสารหลักฐาน • ประกาศกฎ ระเบียบ มาตรการ คำสั่ง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง • ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน • ข้อมูลสถิติ/รายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อรับทราบ • เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ • เอกสารแสดงการร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น ๆ • รายงานการประชุมที่เกี่ยวข้อง • ผลการประเมิน ITA	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง • แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเรื่องร้องเรียน หรือร้องทุกข์ที่เกี่ยวข้องกับปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ เช่น ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาการเผา หมอกควัน เป็นต้น • มีช่องทางรับเรื่องร้องเรียน และการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน • มีการเผยแพร่กระบวนการ/ขั้นตอน ในการดำเนินงาน และการร้องเรียนเป็นลายลักษณ์อักษร • มีการติดตาม และประเมินผลการขับเคลื่อนการเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนรายปี • การมีส่วนร่วมของภาคีที่เกี่ยวข้องในการติดตาม และประเมินผล • มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการขับเคลื่อนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนต่อสาธารณะ • ผลการประเมิน ITA	

ตัวชี้วัดที่ ๒๓ การมีส่วนร่วมของภาคีที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่และการส่งเสริม อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
นิยาม การเปิดโอกาสให้ประชาชน และภาคีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง การจัดการสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการพัฒนา การจัดการสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งในการแก้ไขปัญหา และป้องกันปัญหา โดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจ และปฏิบัติตามแผน ร่วมติดตามประเมินผลและรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน และเครือข่ายทุกรูปแบบในพื้นที่	
๑. มีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และกำหนดแนวทาง กลไก การทำงาน ร่วมกันกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และประชาชน ในการดำเนินงานด้านการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๒. มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละ รายประเด็นการพิจารณา)

ตัวชี้วัดที่ ๒๓ การมีส่วนร่วมของภาคีที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่และการส่งเสริม อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

การพิจารณาเพิ่มเติมสำหรับประเภทพื้นที่เขตเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๑. เครือข่ายภาคีมีการจัดตั้งมาแล้ว ๑-๒ ปี ๒. เครือข่ายภาคีมีการจัดตั้งมาแล้วมากกว่า ๒ ปี ๓. มีการประชุมของเครือข่ายอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง ๔. มีการประชุมของเครือข่ายอย่างต่อเนื่องทุกปีอย่างน้อย ๒ ปี ๕. เครือข่ายภาคีมีส่วนร่วมกันจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง และอุตสาหกรรม/ สถานประกอบการ ๖. เครือข่ายภาคีมีส่วนร่วมกันติดตาม เฝ้าระวัง และตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๗. เครือข่ายภาคีมีส่วนร่วมกันติดตาม และเฝ้าระวัง ความปลอดภัย ของอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ ๘. เครือข่ายภาคีมีส่วนร่วมกันเฝ้าระวัง และตรวจสอบการลักลอบทิ้งสารเคมี สารอันตราย และกากของเสียอุตสาหกรรม /สถานประกอบการ	☐ มี (๑ คะแนน) ☐ ไม่มี (๐ คะแนน) (ให้คะแนนในแต่ละ รายประเด็นการพิจารณา)

ประเด็นการพิจารณา	การวัด
๙. เครือข่ายภาคีมีส่วนร่วมกันในการแจ้งข่าว รับเรื่องร้องเรียน และการจัดการแก้ไขเรื่องร้องเรียนจากอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ ๑๐. เครือข่ายภาคีมีส่วนร่วมกันสื่อสาร และเผยแพร่ข้อมูลการจัดการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในภาคอุตสาหกรรม/สถานประกอบการสู่ชุมชนและสาธารณะ	
เอกสารหลักฐาน • ข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖-๒๕๖๗ • แผนงาน/โครงการ ประจำปี • ประกาศกฎ ระเบียบ มาตรการ คำสั่ง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง • ภาพถ่ายกิจกรรมในปีที่ประเมิน • เอกสาร/หลักฐานการเผยแพร่ การดำเนินกิจกรรมสู่สาธารณะผ่านช่องทางต่าง ๆ • รายงานการประชุมที่เกี่ยวข้อง • รายงานจากโรงงานอุตสาหกรรม สถานประกอบการ	
แนวทาง/กิจกรรมตัวอย่าง • การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และกำหนดแนวทาง กลไก การทำงานร่วมกันกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน และประชาชน • มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้อง • การจัดตั้งเครือข่ายภาคีในพื้นที่เขตอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ • เครือข่ายภาคีมีส่วนร่วมกันจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง และอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ (การเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย การสื่อสาร เผยแพร่ข้อมูล การจัดการเรื่องร้องเรียน)	

เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ

เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพ

สำหรับการประเมินในระดับพื้นที่และระดับประเทศ คณะอนุกรรมการจะพิจารณาใช้เกณฑ์การประเมินเชิงคุณภาพประกอบการประเมินดังนี้

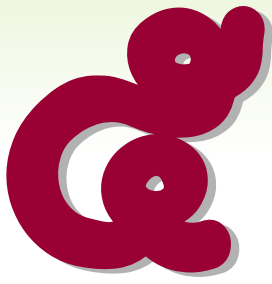
ประเด็นการพิจารณา	ความหมาย
๑. ความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ของเอกสารและหลักฐาน	สอบทานความถูกต้องและครบถ้วนสมบูรณ์ของเอกสารและหลักฐานจากระบบประมวลผลเทียบเคียงกับผลงานเชิงประจักษ์
๒. ความโดดเด่น สร้างสรรค์	กิจกรรมเชิงบวกที่มีความแปลกใหม่ มีคุณค่า ซึ่งอาจเกิดจากการคิดดัดแปลงปรุงแต่ง ผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ตอบสนอง ความต้องการของประชาชนได้ มีประโยชน์ต่อพื้นที่ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งเดิมไปสู่สิ่งใหม่ที่ดีกว่า รวมถึงสอดคล้องกับลักษณะภูมินิเวศ เศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ รวมทั้งมีความแตกต่าง สะดุดตา สะดุดใจ จากพื้นที่อื่นอย่างเห็นได้ชัด
๓. การต่อยอด/ขยายผล	การพัฒนากิจกรรม/โครงการที่ทำไปแล้วให้ก้าวหน้า หรือ ได้ผลดียิ่งขึ้นกว่าเดิม การนำกระบวนการ/วิธีการทำงาน/ข้อค้นพบ จากกิจกรรม/โครงการที่ทำไปแล้ว ไปใช้ดำเนินการจริงในพื้นที่/แหล่ง/กลุ่มเป้าหมายอื่นในพื้นที่ อปท. เองและหรือพื้นที่ใกล้เคียง และหรือพื้นที่ อปท. ที่สนใจ
๔. ความท้าทายตามบริบทพื้นที่	ลักษณะทางภูมิประเทศ ภูมินิเวศ วัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ ของเมืองที่ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติ ต้องใช้ความพยายาม หรือความสามารถอย่างสูงในการดำเนินงาน จึงจะประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย
๕. การจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์และใช้ประโยชน์ข้อมูลในการดำเนินงาน	อปท. ได้มีการดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติ ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและหรือข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาพิจารณาไตร่ตรองเพื่อใช้ในการวางแผน ตัดสินใจ กำหนดนโยบาย ขับเคลื่อนกิจกรรมติดตามประเมินผล ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและภัยพิบัติ
๖. ผลลัพธ์ในการจัดการ	กิจกรรมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และหรือภัยพิบัติที่เมืองได้ดำเนินการแล้วเสร็จในแต่ละประเด็น ส่งผลประโยชน์ต่อความสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดและเกิดประโยชน์ระยะยาวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจมีได้ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

การส่งผลงานเข้าร่วมการประเมิน เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

การส่งผลงานเข้าร่วมการประเมิน เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อม เป็นการประเมินทั้งกระบวนการดำเนินงาน ผลผลิตและผลลัพธ์ที่ อปท. ได้ลงมือทำแล้ว และผลงานนั้น ส่งผลต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยให้ความสำคัญต่อการแสดงผลงานที่ชัดเจน ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมถึง ความยั่งยืนของการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการพัฒนาเมือง

วิธีการส่งผลงานเข้าร่วมประเมิน

นำเข้าข้อมูล

ในระบบการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนด้วยตนเอง
(Self Assessment Report: SAR) ให้ครบถ้วนได้ที่ sar.dcce.go.th

- จัดเตรียมข้อมูลและหลักฐานประกอบที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด โดยคัดเลือกผลงานเด่นที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด และสรุปข้อมูลรายงานตามแบบฟอร์มที่กำหนด
- นำเข้าข้อมูลในระบบการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนด้วยตนเอง (SAR) ทั้งข้อมูลหน่วยงานและข้อมูลฐานด้านการพัฒนาเมือง รวมทั้งประเมินตนเองรายตัวชี้วัดให้ครบถ้วน ได้ที่ sar.dcce.go.th

แนบเอกสาร

ตามที่ระบุรายตัวชี้วัดทั้งเอกสารบังคับและเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
ในระบบการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนด้วยตนเอง (SAR)

บันทึกข้อมูลให้สมบูรณ์

ข้อแนะนำในการส่งผลงานเข้าร่วมประเมิน

การเข้าร่วมการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนนั้น นอกเหนือจากการนำเข้าข้อมูลและการประเมินตนเองในระบบการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนด้วยตนเอง (Self Assessment Report: SAR) พร้อมแนบเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว จำเป็นต้องมีการพัฒนากระบวนการทำงานของ อปท. ให้เป็นระบบนับตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน การดำเนินโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ การประเมินผล ตลอดจนการจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบดังนี้

๑. ชักซ้อมความเข้าใจของทีมงาน ในกระบวนการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนและตัวชี้วัด และควรจัดตั้งทีมงานหรือคณะทำงาน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงาน

๒. กรอกแบบรายงานสรุปข้อมูล อปท. ต้องรายงานข้อมูลที่เป็นจริงเท่านั้น ควรมอบหมายให้คณะทำงานแต่ละคน รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องทำการสรุปข้อมูล และสรุปผลการดำเนินงานแต่ละตัวชี้วัด จัดพิมพ์ลงในแบบรายงานสรุปข้อมูลด้วยเนื้อหาที่กระชับ ชัดเจน และสอดคล้องกับตัวชี้วัดนั้น ๆ โดยสามารถเพิ่มพื้นที่ในการรายงานข้อมูลได้ตามความเหมาะสม

๓. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและเอกสารแนบ ก่อนนำเข้าข้อมูลในระบบการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนด้วยตนเอง (Self Assessment Report: SAR) คณะทำงานควรมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยกันตรวจสอบความสมบูรณ์และครบถ้วนของข้อมูลและเอกสารแนบ

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม

กองส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔๙ ซอย ๓๐ ถนนพระรามที่ ๖ แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐

๐ ๒๒๙๘ ๕๖๕๒

E-mail: tessabanb@gmail.com, sustainablecitydcce@gmail.com

www.dcce.go.th

เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

แสกนเพื่อดูวิดีโอ
คู่มือการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน